

2163

ՄԵՍՐՈՂԲԵՆ

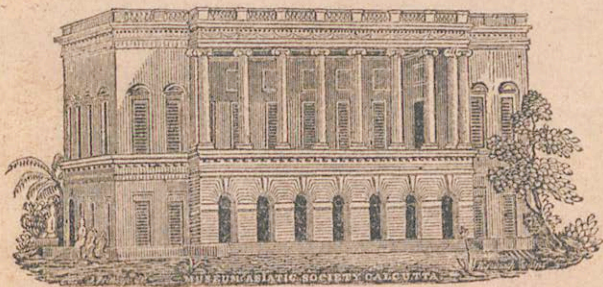
ԱՅԲԻԵՆԱՐԱՆ

ՍՈՒՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԳՐԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՍՈՒՅՑՈՒԹՅԱՆ

ԱՄԵՆԱՓՐԿՉԵԱՆ ԱԹՈՒՌՈՅ

ՈՐ ԻՆՈՐ ԶՈՒՂՍՅՑ

Ի ԳՈՐԾԱՏԱՆ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՍԿԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԻ

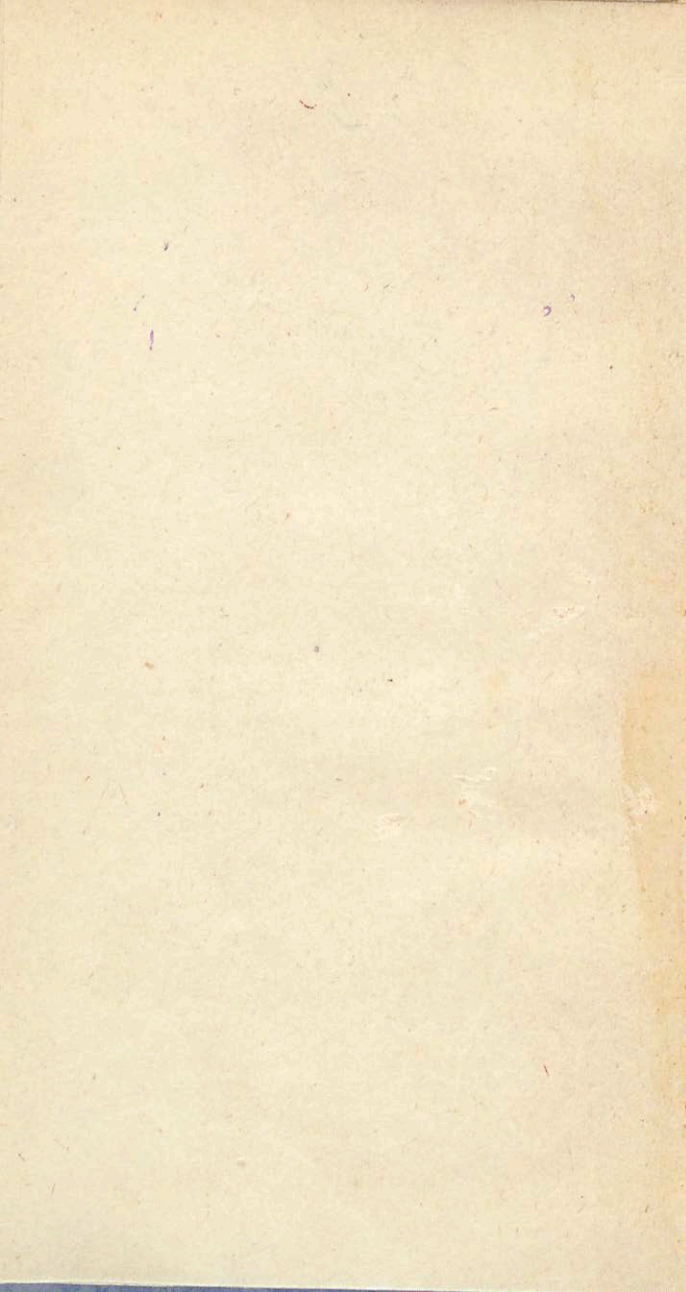
ԿՍԼԿՍԹԵ

1840.

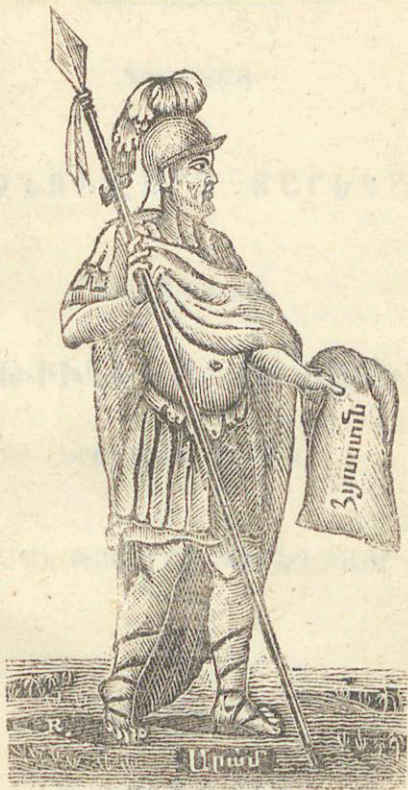
3359

Handwritten numbers and scribbles in red and blue ink at the top of the page.

4361

ՀՐԵՄԱՆ ՏԱՅ ԲՆԱԿԶԱՅ ԵՇԻՍՐ-
ՀԻՆ ՈՒՍԱՆԻԼ ԶԻՕՍՍ ԷՒ ԶԼԵԶՈՒ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ : ԽԿԸ • ՊԸ • ԺԳ :

ԱՅԲԲԵՆԱՐԱՆ

ՆՈՒՐԻՆԵԱՑ

Ի ՏՕՆՈՒՂԵՐՉ ՏԵՐԵԿԸՆԻ

ՆՈՐԱՓԹԻԹ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԻ ԱՎ ԱԲԳԱՐԵԱՆՑ

ԵՐԵՄԵՆԻԿ ՏՂԱՅՈՅ

ՊԱՐՈՆ ԹՈՎՄԱՍ ՀՕՐԵՂԲԱՅՐ

Ի Ի Ր

Ի ԳՈՐԾԱՏԱՆ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԸԿԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԻ

1840.

174

Ա Ձ Դ

Մ Ս. Ն Կ ՈՒ Ն Ք խաղուց յաւէտ հակամէտք քան եթէ գրոց, բազում անգամ ծուատեն զտետրակս իւրեանց՝ յառաջ քան զուսանել զաթուլթայս նոցա : Իսկ հեղինակք այբբենարանաց զցոյց գիտութեցն յաւէտ սիրելով՝ քան զսոսկ պիտոյս, իննուն զնախաշաւիղ ուսանելեացն խորդուբորդ կոչկոճանօք, և տարտամեցուցանեն բազմամեայ ժամանակաւ և ծախիւք զաշակերտս, զճնողս նոցա, և զանձինս իսկ իւրեանց : Բայց ես հորդել կամելով նոցա զայս շաւիղ, ըստ բուն զօրութեան Ս. յբբենականիդ, արժան դատեցայ կարգել նոցա, զվանկս, զբառս և զբան : Ճանաչել, հեգել և հասկանալ : Կարդեցի և սկանոնս ինչ պիտանիս ստուգաբանութեան և յարմարագրութեան լեզուիս : Յաւելի նաև ընթերցուածս 'ի սուրբ գրոց, թէպէտև ընդդէմ յօժարութեան իմոյ, վասնզի ինձ կամք էին զանց առնել 'ի սպառ զայնպիսեօք և յատուկ Ընթերցութեան յօրինել իբրև երկրորդ հատոր սորա, մի՞ զի համառօտութեամբ գործոյս մանաւանդ թէ և փոյթ ընդ փոյթ փոփոխութեամբ գրոցն՝ զորս յոյժ սիրեն նոքա, խրախոյս տացից տղայոց. եւ երկդ՝ զի զճնողս զերծ արարից յընդունայն ծախուց անտի զորս 'ի վերայ ածեն նախ քան զուսուցանելն ինչ ծուատեալ այբբենարանք : Եթէ ազգասէր հասարակութեան հաճոյ լիցի այս ոճ, սովին և 'ի հետագայս նկրտեալ հեղինակին, հորդեսցէ դպրոցաց ազգին շաւիղ հետին, և զուարճ :

The first part of the book is devoted to a general introduction to the subject of the history of the world. The author begins by discussing the various theories of the origin of the world, and then proceeds to a detailed account of the different stages of human civilization. He traces the development of the human race from its earliest beginnings to the present day, and discusses the various factors that have influenced its progress. The author also discusses the different forms of government that have existed throughout history, and the various theories of the origin of the state. The book is written in a clear and concise style, and is well illustrated with numerous examples and references. It is a valuable work for anyone interested in the history of the world.

Կանն Առաջին

Ի ծանուցանել քո զտառսդ՝ ուսն և զգրութիւն ձեռցն.
որով անմոռաց դրոշմես զտոսա՝ ի միտս նոցա :

Գլխագիր

Ա	Բ	Գ	Դ	Ե	Զ
Է	Ը	Թ	Ժ	Ի	Լ
Խ	Ծ	Կ	Ն	Չ	Ղ
Ճ	Մ	Յ	Ն	Շ	Ո
Չ	Պ	Ջ	Թ	Ս	Վ
Տ	Ր	Յ	Ի	Փ	Գ

Բողոքներ

ա	բ	գ	դ	ե	զ	է	ը	թ	ժ
ի	լ	խ	ծ	կ	հ	ձ	ղ	ճ	մ
յ	ն	շ	ո	չ	պ	ղ	ռ	ւ	վ
ա	բ	գ	դ	է	բ	է	ը	թ	ժ

Նօրքներ

ա	բ	գ	դ	է	բ	է	ը	թ	ժ	ի	լ	խ	ծ	կ	հ	ձ	ղ	ճ	մ
յ	ն	շ	ո	չ	պ	ղ	ռ	ւ	վ	ա	բ	գ	դ	է	բ	է	ը	թ	ժ
ի	լ	խ	ծ	կ	հ	ձ	ղ	ճ	մ	յ	ն	շ	ո	չ	պ	ղ	ռ	ւ	վ

Չորսուր

Ա. Ե. Է. Ը. Ի. Ո. Օ. Մ. Ե. Բ. Է. Ը. Թ. Ժ. Ի. Լ. Խ. Ծ. Կ. Ն. Շ. Չ. Պ. Ջ. Թ. Ս. Վ. Տ. Ր. Յ. Ի. Փ. Գ.

Գլխագիր	Նօրգիր	Բուլրգիր	Սնուն	Համար
Ա	Պ	ա	այբ	1
Բ	Ք	բ	բեն	2
Գ	Գ	գ	գիւր	3
Դ	Դ	դ	դա	4
Ե	Է	ե	եչ	5
Զ	Զ	զ	զա	6
Է	Է	է	է	7
Ը	Ը	ը	ըթ	8
Թ	Թ	թ	թո	9
Ժ	Ժ	ժ	ժէ	10
Ի	Ի	ի	ինի	20
Լ	Լ	լ	լիւն	30
Խ	Խ	խ	խէ	40
Ծ	Ծ	ծ	ծա	50
Կ	Կ	կ	կեն	60
Հ	Հ	հ	հո	70
Ձ	Ձ	ձ	ձա	80
Ղ	Ղ	ղ	ղատ	90
Ճ	Ճ	ճ	ճէ	100
Մ	Մ	մ	մեն	200
Յ	Յ	յ	յի	300
Ն	Ն	ն	նոլ	400
Շ	Շ	չ	չա	500
Ո	Ո	ո	ո	600
Չ	Չ	չ	չա	700
Պ	Պ	պ	պէ	800
Ղ	Ղ	ղ	ղէ	900
Ռ	Ռ	ռ	ռա	1000
Ս	Ս	ս	սէ	2000
Վ	Վ	վ	վէվ	3000
Տ	Տ	տ	տիւն	4000
Ր	Ր	ր	րէ	5000
Յ	Յ	ց	ցո	6000
Ի	Ի	լ	լիւն	7000
Փ	Փ	փ	փիւր	8000
Գ	Գ	ք	քէ	9000

Ա

Նբ	եբ	էբ	ըբ	իբ	ոբ	օբ	ոԼբ
ազ	եզ	էզ	ըզ	իզ	ոզ	օզ	ոԼզ
ադ	եդ	էդ	ըդ	իդ	ոդ	օդ	ոԼդ
ազ	եզ	էզ	ըզ	իզ	ոզ	օզ	ոԼզ
աթ	եթ	էթ	ըթ	իթ	ոթ	օթ	ոԼթ
աժ	եժ	էժ	ըժ	իժ	ոժ	օժ	ոԼժ
ալ	ել	էլ	ըլ	իլ	ոլ	օլ	ոԼլ
ախ	եխ	էխ	ըխ	իխ	ոխ	օխ	ոԼխ
ած	եծ	էծ	ըծ	իծ	ոծ	օծ	ոԼծ
ակ	եկ	էկ	ըկ	իկ	ոկ	օկ	ոԼկ
ահ	եհ	էհ	ըհ	իհ	ոհ	օհ	ոԼհ
աճ	եճ	էճ	ըճ	իճ	ոճ	օճ	ոԼճ
աղ	եղ	էղ	ըղ	իղ	ող	օղ	ոԼղ
աճ	եճ	էճ	ըճ	իճ	ոճ	օճ	ոԼճ
ամ	եմ	էմ	ըմ	իմ	ոմ	օմ	ոԼմ
այ	եյ	էյ	ըյ	իյ	ոյ	օյ	ոԼյ
ան	են	էն	ըն	ին	ոն	օն	ոԼն
աշ	եշ	էշ	ըշ	իշ	ոշ	օշ	ոԼշ
աչ	եչ	էչ	ըչ	իչ	ոչ	օչ	ոԼչ
ապ	եպ	էպ	ըպ	իպ	ոպ	օպ	ոԼպ
աջ	եջ	էջ	ըջ	իջ	ոջ	օջ	ոԼջ
առ	եռ	էռ	ըռ	իռ	ոռ	օռ	ոԼռ
աս	ես	էս	ըս	իս	ոս	օս	ոԼս
ավ	եվ	էվ	ըվ	իվ	ով	օվ	ոԼվ
ատ	ետ	էտ	ըտ	իտ	ոտ	օտ	ոԼտ
ար	եր	էր	ըր	իր	որ	օր	ոԼր
աց	եց	էց	ըց	ից	ոց	օց	ոԼց
ալ	ել	էլ	ըլ	իլ	ոլ		
ափ	եփ	էփ	ըփ	իփ	ոփ	օփ	ոԼփ
աք	եք	էք	ըք	իք	ոք	օք	ոԼք

Բ

Բա	բե	բէ	բը	բի	բո	բօ	բու
գա	գե	գէ	գը	գի	գո	գօ	գու
դա	դե	դէ	դը	դի	դո	դօ	դու
զա	զե	զէ	զը	զի	զո	զօ	զու
թա	թե	թէ	թը	թի	թո	թօ	թու
ժա	ժե	ժէ	ժը	ժի	ժո	ժօ	ժու
լա	լե	լէ	լը	լի	լո	լօ	լու
խա	խե	խէ	խը	խի	խո	խօ	խու
ծա	ծե	ծէ	ծը	ծի	ծո	ծօ	ծու
կա	կե	կէ	կը	կի	կո	կօ	կու
հա	հե	հէ	հը	հի	հո	հօ	հու
ձա	ձե	ձէ	ձը	ձի	ձո	ձօ	ձու
ղա	ղե	ղէ	ղը	ղի	ղո	ղօ	ղու
ճա	ճե	ճէ	ճը	ճի	ճո	ճօ	ճու
մա	մե	մէ	մը	մի	մո	մօ	մու
յա	յե	յէ	յը	յի	յո	յօ	յու
նա	նե	նէ	նը	նի	նո	նօ	նու
շա	շե	շէ	շը	շի	շո	շօ	շու
չա	չե	չէ	չը	չի	չո	չօ	չու
պա	պե	պէ	պը	պի	պո	պօ	պու
ջա	ջե	ջէ	ջը	ջի	ջո	ջօ	ջու
ռա	ռե	ռէ	ռը	ռի	ռո	ռօ	ռու
սա	սե	սէ	սը	սի	սո	սօ	սու
վա	վե	վէ	վը	վի	վո	վօ	վու
տա	տե	տէ	տը	տի	տո	տօ	տու
րա	րե	րէ	րը	րի	րո	րօ	րու
ցա	ցե	ցէ	ցը	ցի	ցո	ցօ	ցու
ւա	ւե	ւէ	ւը	ւի	ւո	ւօ	ւու
փա	փե	փէ	փը	փի	փո	փօ	փու
քա	քե	քէ	քը	քի	քո	քօ	քու

ԿՈՒՆԻԷ ԵՐԻՐԱՐԷ

Երբեմն մի միայն գիր կացուցանէ զմի բառ, է : Երբեմն մի կամ առաւել գրեանք առ միմեանս եկեալ կազմեն զվանկ. որ եթէ իմաստ ունիցի տիրապէս ասի բառ :

Միավանկ Բառք Երկարաբառք

աբ	աբն	եղ	տրեց	իհ	էն	օշ	երնէիլէ
ալ	էր	եզ	էնն	իմ	իմ	օն	այսպէս
ախ	ախ	եթ	մեայն	իս	ճարդ	օր	ախ-
ակ	աի	ել	էնիլ	իր	իմի	բն	չի
ած	ածել	եկ	օգոր	իւ	ընտել	գի	արգ
ահ	զան	եկ	արի	իբ	աճ	գա	էր
ահ	ան	եղ	ի-ը	ոխ	աէն	դի	լու
աղ	անմա	եմ	էսմ	ոհ	օհ	զի	ար
աճ	աճիլ	են	անանան	ող	մեջ	թէ	էլէ
ամ	արի	եջ	իէն երեն	ոճ	յե	թի	լիմի
այ	էյ	եռ	երե+	ոճ	հասի	լի	լի+
ան	ու	ես	էն	ոչ	նէ	կն	ան
աշ	} աի	ես	դոմո	ով	նշ	հա	այն
աչ		ես	դոմեց	ոտ	ապի	ձի	յի
ապ	յեպ	եր	արայ	որ	արլ	մի	մի
աջ	աջն	ել	ա-	ոլ	է-	մի'	ու
առ	ան	եփ	էի	ոփ	իս	նա	էն
առ	աննէլ	էշ	էշ	ոք	օգի	սա	էն
առ	իւրիդ	էհ	էն	օղ	հասայ	տի	հասաի
առ	տեղ	էջ	իջիլ	օղ	իսպ	տի	չապ
աւ	իւսո+	էր	իէր	օղ	իւշի	ցի	ծիրպ
ատ	հապ	էր	ընտեր	օթ	ճանիլ	բն	ամ ճարդ
ափ	աի	էք	էլմիէր	օծ	օծել	քո	անն
աք	ապ	իծ	իծ օյ	օձ	օղ	տօ'	աօ' ճարդ
		իլ	իլի	օղ	տօղ	զո'	նմ

Միւլանի Բառք Երասիրտք

Ազգ	ցեւ, ոյ	արբ	խոս	բաւ	հերիք
աւբ	երեր	արգ	գին պարի-	բեկ	հարաւծ
ախտ	իւղք-ցու-	արդ	ըլտայ	բեմ	ծանա-բեմ
ազն	գահար-աւ	արժ	գին	բեր	պարու
աղբ	քու-	արծ	պայծառ	բեք	գուցե լէ
աղխ	իւղ-ըրպ	արկ	արիւնէլ	բեք	աւի պարու
ամպ	լու-ըք	արհ	ճեծ	բիժ	աւի ճպարտ
աղց	ցու-	արմ	արիւ	բիժ	լուտ
այգ	առաւօք	արչ	աւ	բիր	արիւնի
այդ	էր	արջ	Աւ-ը	բոխ	խարապայ
այլ	արիւ	արտ	անդ ցարի	բոկ	Բոբի
այլ	աւ	արի	Աւ-ը	բոհ	Լուսն-լիւն
այծ	էծ	արբ	արի	բով	քարայ
այս	էս	ափն	քար	բոր	քո
այս	քե	բագ	Բերիի հոպ	բոց	իւրիի Բոց
այտ	լու-ը	բաղ	Օրդի	բու	Բայդու
այր	եր. աւ	բաղ	Բարու	բով	նա խարա
այր	ճարդ	բաժ	Բաժին	Գար	իւրիւ Լուիւ
այց	պէս գիւ	բալ	Գի-լիւր	գաղ	Գեւ
անդ	արդ	բալ	Գեւի	գալ	Բանըրի հիւ
անդ	էնպէ	բակ	Բի	գալ	Տօք Գու
անթ	իւնարի	բահ	Բիւ	գահ	աւառ-լուիւ
անկ	արծա	բաղ	իից	գաղ	Ծածու
անց	անցեալքան	բաղ	առ-ք	գաճ	լուան
աւտ	ճարաղ	բամ	Բա	գամ	ճեւ
աւբ	աւեր	բայ	առնել իրել	գամ	Գեւա, Վախ
աստ	էնպէ	բայ	առ-ք	գամ	իգու
ասր	արիւի	բան	խոս	գան	Ծեծ. քովի
ասբ	խոս	բաչ	իից Եւ	գաւ	Գիւնայ իւծ
ասր	իւրի	բաց	ար Գիւ Լի	գեղ	Լուանի Բիծ

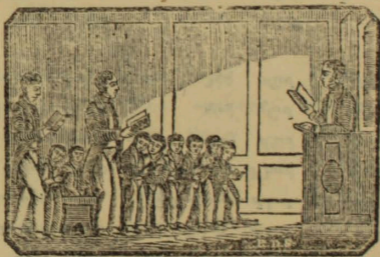
նեղ	սր ւէն շէ	ոստ	ճս-ղ	պան	պահապան
նետ	օխ ւ Բիբ	ոտն	սք	պապ	հօր հայր
ներ	Տէջ	որբ	էրի՛ճ	պար	պար գուշ
նիգ	սս-րգս-	որթ	հոյն յագ	պեխ	Բեղէր
նիչ	նշանիչ շէչք	որձ	արս-	պեա	Իշխան
նոճ	Սալի	որմ	պսք	պէս	նճան
նոր	Բազս	որջ	գաղսնի Բոն	պէտ	հարի՛ր
նու	հարսն	որս	չար	պոկ	Սաղի շարիչ
նօթ	սս-սր	ուլթ	Չ. արո	պող	Բող շայ
Շա՛ճ	օգս-ք	ուլ	Իծի յագ	պոր	Թօյլ-օխլի

շաղ	ցօղ	սլխ	սսս-	Չա՛ճ	ջատ. ճաղալ
շառ	հարճեր	ուղ	քսի՛նքսի՛	ջան	դայրալ
շար	դսո հարգ	ուշ	ս-չս-ճքք	ջեղ	ջիլ
շատ	Բօլ	ուռ	խողողի ճսք	ջեր	քսք
շեղ	ծս-տ	ուս	օճս-ղ	ջե.ք	աղաղաքայ
շէկ	դէղլն	ուս	ս-սս-ճ	ջիղ	ջիլ
շէն	գէղ	ուր	սր քէղ	ջոխ	ցախ Բէնի
շեր	Սփարստ	Չար	ճսք, ին	ջոկ	Բի՛ր
շիթ	Դճօլ հալիլ	չափ	չա՛րարն	ջոլ	խիք սո խիք
շիւ	շօլի՛ն	չել	դէտ սլ	Ռա՛ճ	ճանապարհ

շիւ	Ժիլ ճս-ղք	չե.ք	չելծնէր	ռամ	սսսի՛
շիւ	չս-չս	չիբ	չսր պսս-ղ	Ռաս	Մարելն
շող	Բարսի լայն	չի.ք	սլ հայ	ռեմ	դարող
շոճ	չսճի ծտտ	չոր	ցամսք	Սագ	դսղ
շօթ	չսլ	չու	քօլ	սաթ	քտհրլԲար
Ողբ	Սս-գ	չօճ	ծտտ Իճ	սալ	քնդան
ոլն	օղնաղար	Պախ	խողած ճն	սակ	գին խօնել
ողջ	սսղ	պա՛ճ	ճսմ	սան	հագնարդի
ոմն	Ֆիլսանն	պաղ	ցս-րք. ստան	սար	Բախսմ
ոյժ	դստ	պան	հոցի Բիլի	սար	լէտան

սելս	դարձիցանի	վել	վէց	տիկ	Լուսնիս
սեկ	իծի ճարելի	վեց	վէց	տիր	չար
սեպ	դայտո Ժար	վէգ	իտի-	տիւ	օր
սեռ	ազ, ցեղ	վէժ	ջրի Լաճիւ	տիք	Գարի+
սեր	իտելի սեր	վէճ	իտի-	ասկ	Գիճացալ
սեր	ցեղ	վէմ	Ջեծ Ժար	տող	չար+
սէգ	հարար	վէս	Կարճա-Լի-ն	տօթ	չոգ
սէզ	Կարար խոս	վէս	Գարալ	տօն	հանդէն
սէր	սիրել	վէտ	իտել Կտել	Րազ	+իւ
սիգ	հսլ Ժար	վէր	խոց	րախ	արարիս
սիկ	հսլ Ժար	վիգ	օգնանի	րամ	Ժողով
սին	անարի	վիզ	վիզն	րոք	Կար, վէլ
սոխ	իտալ	վիթ	Ժողով արել	Տախ	իտ
սոճ	սոճի ծառ	վիճ	Յար, խար	ցած	Ժար
սով	հարցի Կարճա-Լի-ն	վին	Վոյօլն	ցամ	Գեշ Կար
սօս	Յար	Տազ	Ժար	ցան	Գանել. ցրել
սօս	օրարարիի Յի	տած	անանդ	ցաւ	իտիծ
վազ	Վալ Ժար	տակ	արճար	ցել	Վարած Գեղ
վախ	Երիտ-ղ	տաղ	խոս	ցել	նոյ
վահ	ահ	տամ	իտամ	ցեց	չարի արդն
վազ	չար	տապ	չոգ	ցին	արար
վայ	Վոյ	տառ	Գիւր	ցիռ	Վերի էշ
վան	օր, ճանդիւ	տափ	Գեղի	ցիր	ցրի-
վաշ	Վոյ	տաք	Ջերճ	ցից	Լուսնիս
վառ	Վարած	տեղ	անճրեւ	ցու	Կան Լուսնի
վառ	Բարար	տեռ	Ժող Լուսնի	ցոփ	անարարի
վատ	չար	տես	Գեղի	ցօղ	չալ. անճրեւ
վեգ	ճան	տէգ	իտալ	Փակ	իտիծ
վեճ	Ջեծ	տէր	անար	փակ	չար-Փլ
վեր	Բարճր	տիզ	նշարի սօլ	փաղ	հարար

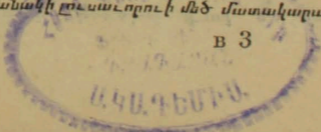
փասլ	տարի ծակ	Քած	էփ	քաւ	չար. Բայ 'ի
փառ	Բարակի փարփ	քակ	տնդած	քեր	տերել
փար	լարիսի սպս	քահ	տառ-նի-ն	քեց	Հեռադրած
փար	փարիւ սրել	քաղ	Տեծ էծ	քէն	նախանջ
փիծ	փի	քալ	տաղել	քիթ	պինչ
փիլ	Փիլ	քաղ	Չար խոփ	քել	տիլ
փին	չան տըք	քամ	տալել	քիւ	տան սուլա
փոն	պարփ քու	քան	նճան. պէն	քոյ	տան
փոն	ծարի փոներ	քան	տառ-ել	քոռ	ցարիի լափ
փոկ	չարիչ	քալ	Փրի պարփ-	քոս	տար. Բոր
փոլ	հալ	քալ	ցած	քոր	տար. Բոր
փոլ	չառ-նա	քաջ	տրի. Կզք	քօլ	տօլք
փոլ	քարս	քառ	լարն	քօլ	տալ : Բօլ
փոր	փոր : պոր հա-	քար	տար	Օգն	օգնակուն

Կանգնե Երբ

Տնւր հեգել աշակերտիդ զբառսդ ալք և Բան . հարց ուրոյն զի-
մաստս նոցա . և ասան կապել ընդ միմեանս յօդիւս . . այս-
պէս, ալք « Բան . յայլ իմն փոխեալ իմաստ . որ է, յազգի վերայ
խօսօղ կամ գրողն : Յետ այսօրինակ բանալոյ քո զմիտս նորա,
հրաման տնւր առ օրին բարդել քեզ բառս տասն . և ահա ի
փոքու իմն ժամանակի լուսաւորուի մեծ մատակարարես նմա :

Բ 1

գուբ	խոր	եօթն	վեց և մէկ	թատր	Լափրսն
գուծ	առանձ	Չազր	գիւ	թարբ	Յիմն որագայլ
գուլ	սբ սս-ր շէ	զամբ	աւարի Բօզ	թարթ	աւսի Կիգի
գուն	ջանի+	ղայլ	Բարին-Լի-ն	թարմ	Լաղա
Դաբն	Գաբի	զանդ	զանդի	թարց	առանց
դակր	Տեծ սս-ր	զանկ	զանգակ	Թեկն	Լիլիս-ն+
դաղձ	Վարի անանիս	զանց	առադ անէլ	Թերթ	զմել
դամբ	Գազանի Բօս	զարդ	զարդարան+	Թերթ	Գաղաղա
դայլ	Գալ	զարկ	զարկել	Թերբ	Պերեանի
դանկ	զալի	զարմ	ցեղ	Թիկն	Լիլի
դաշն	զարմ Կիլի	զեան	ձեռն	Թիկդ	Լս-նդ Յէն
դառն	Գառ	զեղի	անասակ	Թիւն	զակ
դաստ	Յեռն	զեղծ	գիւ	Թիւր	Ծառ
դարձ	Գառանալ	զեղջ	գիւղման	Թոյլ	Լս-լ
դեան	Գիւոր	ղերթ	որպէս	Թոյն	աղա

դեղձ	Կալի	ղերծ	աղա	Թոյր	առանկ
դեմբ	Երեւ	զեւս	արամաղ	Թոնծ	Նօւղ
դեւբ	Արամաղ	զինչ	ինչ	Թոնձ	Խեղեմարի մ
դերտ	Տրա-ր	զիտ	Բադ	Թոռն	արդ-սյ արդի
դիւծ	Չափաբար	զիրկ	զրկած	Թորմ	Լարմ
դիւր	Կէլփ	զոյգ	Չափա	Թուծ	Լաւել
դոյլ	Գօլ	զուտ	արդա իրադ	Թուզ	Լս-զ շ
դոյն	Էր	զուր	առանցն	Թուլ	Լսյլ
դուծ	Խառ	զօրբ	արդան	Թուի	սե-
դուլ	Գաղաղ	Թաղա	ալառ	Թուլ	Տաւել
դուն	Գաղ	Թամբ	Լամ	Թուչ	} ալփ
դուր	Գաղգի	Թանկ	Տեծագի	Թուռ	
Երկն	ցառ	Թանչ	Տալաիլ	Թուր	սս-նբ
Երկբ	ալափանի+	Թանց	առանց	Թուփ	Էիլա
Երփն	Գայն զգայն	Թալա	Խաղ	Թուբ	Լս-բ շ

ՀուՆ	իէլիփ	մայր	Ֆէր	մոյգ	Տոգ ասնի
Հոււլ	Տօփ	մանկ	Գիգուհ	մոյթ	փայուլ
Հուր	իբի	մանր	դոփի	մոյն	ալիփ
Չալն	Ծէծ	մաշկ	Տաշիէլ	մոյր	Տարուլ
Ճայն	Յէն	մաշկ	իաշի	մորթ	Տարիթ
Ճեռն	Յէո	մաշկ	ժարփա	մորչ	իաիսուլ սսփ
Ճիւթ	իսար	մասն	իփոր	մուլ	Տարծ
Ճիւն	Յուն	մատն	Տափ	մութ	իսուտր
Ճոյլ	Բօսմ	մարդ	լայիբ	մուխ	Ծոխ
Ճորձ	Հագոսսփ	մարդ	Տարդ	մուխ	Տարծ
Ղանճ	իսուն	մարզ	իբլսն-լի-ն	մուլ	Տարծ Ընփէլ
ղեակ	ղէի	մարթ	Հնար	մուն	անիծ
ղեար	լիփր	մարտ	իտի-	մուռ	ցէիո
ղորդ	Ճշարիփ	մարք	Տարացողփ	մուտ	Տփիէլ
Ճախն	Չճմ	մաքս	Գի-Տար-ի	մուր	Լուստ

Ճախր	Լուստ	մելծ	Եճորփի Տար	Յալթ	Հոսփ Բէծ
Ճանգ	} Ժանջէ	մելկ	Ծոյլ	յամր	Ծանր
Ճանկ		մելմ	իաիսուլ	յայտ	յայփի
Ճանճ	Ճանճ	մելր	ասուլ	յանգ	իսփար
Ճարս	Ճարգոս	մելք	յանցան	յարգ	յարգո-լի-ն
Ճենճ	ի-ղիսուլ	մելթ	Էրէէփ	յարդ	Գարճն
Ճիգն	լոս	մելի	փիլի	յեղց	Լի-ԲԸ
Ճիչք	դիփ	մելձ	Տփիի	յեղմ	իսմայ
Ճիւղ	սսփ	մելթր	Տիւր արև	յոգն	լսփէր
Ճորտ	Ծոսոյ	մելք	Տախարա	յոյլ	իսդիբ արսն
Ճուչ	Հարայիանլէլ	մինչ	Ընլս+	յոյժ	լսփ
Մախր	լարայ Ծոս	միւտ	Հասիլս	յոյլ	Ծոյլ
մալձ	լսփոս	միւք	իսլէլ	յոյն	յանց ալփ
մալթ	լսփրճ	միւր	դփուլ	յոյս	ս-Տր
մայր	լսմ Ծոս	միւս	Էն միւլ	յոյր	Գէր

յովտ	նահա	չուփ	էփել	պայտ	նաւ
յորդ	առաք	չուք	փառ+	պասք	չաք ծարա-
նարտ	նարեախա	Ողբն	սս-գ	պարզ	անդադր
նաւթ	գէփնի ի-ղ	ոսկր	օնիօ-	պարծ	պարծունք
նենգ	խային	ոսպն	սոպ	պարկ	դադարճը
նեռն	սս-ք քն	ոստղ	կողմն	պարս	պատարդ
ներկ	առնի	ուժն	էրիս- լարս	պարտ	պարփննի
ներհ	գիփսն	ուլն	Չիչ փուչ	պերճ	փառա-ար
նինջ	նինջ գաւ	ուխտ	դաշն	պէտք	պիփսյ+
նիստ	նսփս-ած	ուղք	} անլաֆ	պիղծ	նաջին
նիրհ	քսն	ուղխ		պինդ	դային
նիւթ	ճայս	ուղտ	չօլս-բ	պինջ	փիլ
նուշ	բարաճ	ուղփ	արեւ	պիրկ	պինդ
նօտր	գրագիր	ումպ	խոս	պոնդ	ճափնալ քար
Շամբ	դաճել	ունգ	ճանր քարճան		գլել

չամս	աճս փ	ունդ	հոնդ	պուկ	աճի կն
չանթ	կէծաի	ունկ	յարդի ճիւղ	Չաղբ	յարդ անյրեւ
չարթ	չարծել	ունճ	օճաղի ճար	չաղջ	կսփսարած+
չեղբ	սս-բ	ունչ	փիլ	չամբ	կէրալս-բ
չեղջ	կիփս-	ունջ	քսի	չայլ	լոց
չեչտ	կէք	ուռն	չստ-ջ	չարդ	չարդած
չերտ	ծղան	ուստ	սս-քի	չերմ	քս+
չեգլ	կաճաի	Չազգ	նլ ալգ	չինջ	պսծառ
չիկն	դէղնած	չեղջ	գիւլբարճան-կն	չերդ	սփսյգ
չիղջ	կիփս-	չինչ	չնչին	չուր	սոպ
չիւղ	ճս-դ+	չորս	չար+	Ռազմ	կոխ-
չոյս	չս-ք	չորք	չար	ռիչտ	նաքալ
չորթ	գոյն	չում	կալի լսմ	ռուփ	ճալս շիրս
չորթ	խլած	Պահք	պսս	Սակն	ագառս
չուն	չս-ն	պայթ	ճաքած	սակր	սալս-բ

սայլ	սել	սուտ	սր զարդ շէ	տե՛նչ	ժամագ
սայր	սրի Բերան	սուր	Լոր	տիղմ	սիլ
սանդ	Տեծ համանի	Սագր	Վարչազ	տոհմ	զարհ
սանձ	լգամ	վախք	Բարձր Գեղ	տոմս	նամանի
սապո	սարլ սալ	վաղը	սալը	տոյժ	Ջոտիմ
սառն	սառայց	վայր	Գեղ	տոռն	հայ
սաստ	յանդիմանի	վայր	սալ	տորգ	Տանիման
սատր	Բրինչանի	վանկ	Բարի Տան	տորդ	Տրուր
սարդ	Գործարար	վարժ	Վարժած	տուկ	սառ
սարդ	սարդի ծառ	վարկ	հարժի+	տուկն	խանի
սեամ	շէ	վարմ	Լուսնայ Լուս	տուտ	սալ
սեաւ	սե	վարս	Ծամ	տուփ	սալի
սեղմ	խառն Գլած	վարք	սարք	Րուպ	Ճիւլի
սեռն	սհար	վերջ	Վախճան	Յայգ	Գիշեր
սերկ	սյոր	վերտ	Վինջիւլմ	ցայտ	հայլուել

սերտ	սերքած	վեգն	օգնանի	ցանկ	ցա ցալ
սերտ	սիլի	վիտ	նեղս-Լի-ն	ցանկ	չըջապա
սիկղ	սուլու	վիրգ	Կայանի	ցանց	Լուս
սինձ	Ե՛լիլի խոտ	վերք	Վրաց Կագ	ցիրդ	Ծառ Տի
սիրտ	սիրք	վուկն	Վրուլի	ցոյց	ցոյց Գուլ
սիւկ	սիգ	վուլ	սալան	ցուլ	Բառա
սիւն	սին	Տագր	Գեգրը	ցուպ	Գառապան
սոյզ	Ջրեհիմծ	տաղտ	Լաղլ	ցուց	խառն Երգ
սոյն	Է	տայք	Երևան	Փայլ	սալլան
սոպո	չըլ	տանձ	արձառ	փայտ	ժէք
սոսկ	Տիմի	տաշտ	Լաղ	փառք	Ջուլ
սուգ	հծ	տասն	Չ հինգ	փաստ	Կուլի
սուղ	հարձ. սիլ	տարմ	Երամ	փեղկ	Կառն զալը
սուկն	ժոտ	տարր	Ջոտ օտ	փերթ	հար
սուկն	սին-նո	տե՛նդ	Կալ	փորձ	Լաղ Բիլ

Թանձր	դինդ	կուստ	ተسول	Ջերմ	գոտ-լի
Թուժք	բաբախիլ	կուշտ	կուշ	Ռուժք	գիլ-լու
Թուխալ	սմալ	կուալ	դա-Ֆլ	Սաղմն	սերմ
Թուխս	յառի հանալ	կուռն	կուռ	սանտր	սանդր
Թուղժ	ተسول	կուռք	բուլ	սեամք	շեմ
Թումբ	լեմբեր	կուրծ	սին	սերմ	սերմ
Թունդ	սասորի՛ յէն	Հարսն	արսն	սունկ	սունի
Թուրծ	լեյած	Հիւսն	խոտաք	սուսր	կարմիր գոյն
Թուրմ	լուս	Հունձ	խոք տաղէլ	սուրբ	յոքալ
Լեալ	անձալ	Հուսկ	յեքոյ	Վաշխն	վաշի շահ
Լեանն	սար	Չուկն	յալ	Տաշխն	Բիւօր
Լեարդ	լերդ	ձունձ	շալի կար	տուղտ	Ծաղիլ
Լինտր	ծենք	Մուկն	մալ	տունկ	խորիլ ծառ
Լորձն	խորիլ	մուղտ	մալ	տուտն	դուլ
Լուսն	ալիլ խորքա	մունչ	լալիլ	տուրք	դարգիլ
Լուրժ	լուլու	մուշկ	մալ	Յոյցք	դարձառանիլ
Լուրջ	զգոտք	մուրկ	ալանի	ցուրդ	սոռն
Խումբ	լիլի	մուրջ	լուփալ	ցուրդ	ցրդի դարալ
խունկ	խոնիլ	մուրտ	մարի ծառ	ցուցք	խաղեր
խուռն	իբար խոտն	Յունք	սնիլեր	Փուղձ	խալար
խուրձ	խոքիլ խոտա	Նեարդ	նաքա	փուխր	խորիլ լու
Մունկ	ժոնիլ	նեքս	նեքո	փունդ	դոն
Ծունր	լոքալ	նուռն	նառ	փունջ	գիլ-լու տոտա
Կայսր	շահանշահ	նուրբ	բարալ	փուռն	տարոյ
Կարծր	դիլի	Ըինգղ	կաճալ	փուստ	կար խոռ
Կարժն	վիլու	չունչ	նաքիլ	Քաղցր	անալ
Կարչն	սծեղ	չուրջ	տալ	քիրտն	տարան
Կեանք	սարիլ	Ուղիք	սեւաք	քունջ	դարձալ
Կողուն	սարիլ յառ	ունկն	անանջ	քունք	տեքոնիլ ներ
Կողմն	տեհ	ուստր	դալ	քուրձ	ճալիլ շոք
Կուղբ	ջրառն	Պոյան	դարալ	քուրմ	կոտալ բանն

Միավանի Բառք և Իշխանեայք

Բուրգն Բարձ գուտար աղի դուրգն Կար
 ծունկն ծանի շուրթն պանչուի ռունգն Կիթ

Կանոն և Այեբարդ

Եթէ երկու բաղաձայնք նախադասիցին միոյ ձայնաւորի, իբրև զմիավանկ հընչեցո՛ւ զոր օրինակ :

Բբուկ	հաի Բաճ	Չբօս	սէհր	Լ ծորդ	համալուծ
բիթ	հայի գոնդ	զգօն	խելօք	լպիրծ	սպլպան
բլուր	Բաիէ	զնին	փննու-Բի-ն	լպիրշ	լէոբ
բնիկ	սուլ	զրահ	զը-Խ	լպիկ	սոս
բրուտ	սոս-զագար	զրաւ	վէրջ	լրիկ	լուր
Գտակ	գոսպի	Թզի	Բգէնի	Խլայ	խալալ
գնալ	գնալ	Թթի	ԲԲի ծոտ	խնամ	գոս-Բ
գլան	վարդան	Թլիփ	զարդ - հանդէս	խշուր	իջուր
գրաստ	սոս-ար	Թռոյց	Բուլել	խրամ	խանդակ
գրատ	Բալալ	Թրու	իս-լ զար	խրատ	խարափ
Դդուժ	զարալիս	Ժլատ	նստէս	Ծղօտ	ծոս
դպիր	գրագիր	Ժխոր	ճարասոս-լ	ծմակ	չսոս փէլ
դրախտ	դարպէլ	Ժպիտ	Ժիծալ	ծնող	հայր եւ ճայր
դրանկ	ճարուլ	Ժպիրհ	լէոբ	ծնօտ	չան
դրօշ	դարալիւր	Ժտանք	աղալանիք	ծրար	Բօղլայ

Կնի	Հէփը	նկար	պարփէր	վսեմ	Տեծ
կրակ	հուր	նման	Տիւլ	վսեր	Կէ՛՛հ հոցու
կրայ	հուրիւ	նսեմ	Տուլ	վրան	լադիբ
կրաս	վաղն	նրան	սովուր	վրէժ	վէն հանել
կրօն	հաստ	Շմոր	սղու	Տնազ	սլնազ
Հլու	Ենպանդ	Հնորհ	լօնվ	տրամ	Կրահ
հնար	ճար	Հնորս	շնով շար	տրոհ	Բաժան
հրաշ	գարճան+	չրօշ	Բերնի հոպ	տրոր	Կրարան+
հրատ	Տարուի մի	չքել	Գորուսոր	տրուպ	պարփի
հրոս	հարամի	Չմուշկ	Տուի	Յմախ	ցճախ
Չրի	Տուվ	չքոտ	տնգօր	ցնոր	սոս Երու
Ղրամ	Գիբ	Պնակ	Լուպու	ցոուկ	Կոնջ
ՃՃի	Ճիճու	պսակ	պսու	ցրօն	ցրի-
Ճխալ	խնդու	պրաս	խոս մի	ցքի	Երու
Ճռինչ	ճռնչու	պրիսկ	խոս իճի	Փշուր	Գորան+
Ճրագ	ճրու	պրօն	իճի	փքին	նեփ
Մլալ	Տլուել	Ջնար	սանլուր	Քղանց	Գէշ
մկան	Յինմիսը	Սկայ	անյնեայ	քնափ	ան-
մսան	լօճի մի	սկի	Գորու	քնին	գնին
մսուր	սխոտ	սղոց	խիգար	քշոց	Ժամի + շոց
մրուր	Կիբ	սնար	Գլխոսու	քսակ	Կիս
Եղի	յուղի	սրահ	հայնու	քսան	Կսան
Նզով	անէժ+	վնաս	գէտն	քսու	լագճագ

Կանաչ Եօնիերորդ

Եթէ նախադաս վանկի վերջին տառն իցէ մի բաղաձայն յօդեան ընտ ձայնաւորի հետագայ վանկիդ: Իսկ եթէ երեք,

զերկուսն ը իւ յօդեա • և զերորդն տար ի հետագայն :

Երկուսնի բառք

Ս.	բեթ	դաշ	ա	հեղ	ահասար
ա	գահ	իծծի	ա	ղագ	պապճառ
ա	գուռ	ափ	ա	ղաղ	ճարլիի աշ Կնէլ
ազ	ուաւ	դարդա	ա	ղանդ	իբօն • Կին
ա	դինն	Կրակա	ա	ղարտ	իւն-ւ • զայ
ա	զատ	արշա	աղ	բիւս	աշխատանոց
ազ	դու	աէսիին	աղ	բիւր	շէշմ
ա	զոխ	ծառ	ա	ղեղն	Լիբ
ա	թոռ	Լաղլ	ա	ղերս	արդա • ընծայ
ա	թուր	արն	ա	ղէտք	նէղա-լի-ն • ցա-
աժ	խոյժ	հաղլէն	ա	ղիւս	աարիիւ
ա	լիւր	աւիբ	աղ	կաղկ	ադադ
ա	լիք	ճօրա-փ • ճաղ	աղ	ճատ	իւսա-իւն-ւ
ա	լոճ	սինն պար-ը	աղ	մոկ	խառնա-լի-ն
ա	լոջ	պարիի էգ ած	ա	ղու	ապաջր
ախ	մար	յիմբ	աղ	ուաշ	Գիծ
ա	խորժ	իւրա	աղ	տաղտ	շօրա-փալ
ախ	տար	ջարա-աբ	աղ	տիւր	ջնջմ
ա	ծուխ	Գարծլի	աղ	քատ	նաւար
ա	կահ	Գիպա-ն	ա	ղօթք	աղաւտի
ա	կանջ	լեւլի+	ա	ղօտ	Տիին
ա	կառն	Բերլ	ա	ճալ	նէնէմաի
ա	կիշ	Լանիբ + Երաղի	ա	ճառ	ճի դադա-ճա-ի
ա	կիր	դաշմ	ա	մառն	աճառ
ակ	ճիռ	ա-ադիբ	ամ	բոխ	ջարա-ապ
ակ	նոց	շէշմի	ամ	բոկ	իւրա-աբ
ա	կումբ	ծաղալ	ամ	բողջ	աղաւտ
ակ	քան	Գեալ • Գա-ւ	ա	մէն	իւրա-
ա	կօս	ճարաժ առա-	ա	միկ	արշ էծ
ա	հեակ	խալ	ա	մոլր	պիբի : Բերլ

ա	մոք	ተող ցր	աս	տառ	չարի սոսքոտ
ամպ	րոպ	իէծակ	Ս.ՍՏ	ՈՒՍ.Ծ	ժէր Ս.բարիչն
ամ	րոց	բէրի	աս	տուճ	չար - ցածտ+
ամ	փոփ	հաստ+	աս	տուտտ	փէղիցո
ա	մօթ	սմալէլ	ա	տեան	դաստաստան
ա	նարգ	չնչին	ար	բունք	հասակ
ան	դամ	յետո սփ	ար	դար	սոսքոթ-
անդ	րի	իստո + արձան	ար	դիւնք	դաստան + շահ
անդ	ուար	Բարդարեւի	ա	րեգ	արեւ
ա	նէծք	անիծել	ա	րեկ	սասքիլ
ան	կիւն	սոնիչ	ար	ժան	յարգոյ - լայիչ
ան	ձաւ	ճողորտ	ա	րի	ծիր - կարիւ
ա	նոտք	փակիւ	ա	րիւն	արուն
ա	նութ	անի - իստան	ար	ծաթ	նողրտ
ա	նուր	դօղ	ար	կած	դաստանն +
ա	նօթ	սման	ար	հետտ	իւշակ
աշ	խար	լոց	ար	հօր	զարհարան +
աշ	խարհ	այո ինչոցա	ար	ձակ	ար իսպ լէ
աշ	խէտ	կարծիք	ար	ձան	իստո + Բագին
ա	շուն	սղան +	ար	մատ	տիւտ
աշ	տէ	գէղարդան	ար	մաւ	սմոտ - 2
ա	պուխտ	ողործ եւ շր թո	ար	շաւ	վալէլ
ա	պուր	Բաւան	ար	տաքս	դոտո
ապ	տակ	սիւլա	ար	տուտ	տեղոյն
ա	պեղծ	հանելու	ար	տօր	արտաստան +
առ	լեզ	դաւալ Բիւրտան	ար	փի	արեգակն
ա	պիւծ	շիր - սուտան	ար	քայ	Բագտար
ա	պու	ջոն	ա	րօտ	արծեւայ փէչ
ա	սեղն	սոսոն	ա	ւեր	խորտո
աս	ուի	դիւլիէ գարծած	ափ	սինդ	իւլին խոփ
աս	պար	վահան, դաւխտան	ա	քիս	հարանէճանի
աս	պետ	ողոյ	աք	շուշ	գոյլտխոփ

աք	սոր	սու-բ-գ-ի-ն	Գա	գաթն	ተ-ե-ա-լ-ա
աք	ցան	ተ-ա-լ-ի-ա-լ-ի-ն	գա	զան	զ-ա-ն-ա-լ-ա-ր
Բա	բան	ተ-ա-ր-գ-ի-ո-ղ-գ-ա-ր-ծ-ի-+	գազ	պէ	գ-ա-զ-ա-ռ-ի-ն
բա	զէ	զ-ա-ր-ա-ղ-ա-ւ-չ	գա	զար	ա-ր-ա-ղ-ի-ն
բազ	մոց	ն-ս-ա-ր-ա-ն	գա	լար	լ-ա-լ-ա- ի-ծ-ի-լ
բա	զուկ	բ-ի-լ-ա-ի	գա	լուստ	գ-ա-լ
բազ	պան	ի-ս-ա-ն-հ-ա-գ-ա-ծ-ե-ր-ի-ա-լ	գա	ճաճ	ի-ա-ր-ճ-ճ-ա-ր-դ
բա	ժակ	Բ-ա-ս	գան	գատ	գ-ի-լ-ի-ի
բա	ժին	Չ-ա-յ	գա	վին	վ-ի-լ-ա-ս-ա
բաղ	խիւն	հ-ա-ր-ա-ս-ա-ծ	գա	ըի	գ-ա-ր-ի- ռ-ա-ս-ի-ա
բա	ղարջ	ա-ն-ե-ի-հ-ա-ց	գա	ըուն	բ-հ-ա-ր
բա	ղեղն	ա-ր-ա-ղ-ա-ղ- ռ-ա-յ-վ-ի	գա	ւառ	ճ-ա-հ-ա-լ
բաղ	ձանք	Չ-ա-լ-ի-ա-+	գա	ւիթ	ա-ր-ա-ն- Ք-ա-ի
բաճ	կոն	ա-ր-ի-ա-ղ-ա-լ-ա-ի-ս	գե	լոց	ճ-ա-ն-ի-ա-ն-ա- ռ-ա-լ
բա	նակ	Օ-ր-դ-ա-ս	գե	հեան	դ-ժ-ա-լ-ա-+
բա	սիր	յ-ա-ն-դ-ի-ճ-ա-ն-ա-լ-ի-ա-ն	գեղ	ըուկ	գ-ե-ղ-ա-ց-ի
բա	բակ	Բ-ա-ղ-ի-չ-ա-ն	գե	տին	ա-լ-ի-ն
բար	բառ	լ-ե-ղ-ա-ս- խ-ո-ս-+	գե	բան	Բ-ի-ր
բե	կուղ	գ-ա-ս-ա-ղ-ա-ն	գե	ըի	Է-ս-ի-ր
բե	կոր	ի-ս-ա-ր	գե	ճին	ի-ս-ա-ն-ա-ս- լ-ա-ց
բե	հեզ	ա-ղ-ի-ս- ճ-ա-լ-ճ-ա-լ	գե	չեր	ց-ա-յ-գ- շ-ա-բ
բե	ւեկն	Բ-ր-ի-ճ-ե-ն-Բ	գե	սակ	հ-ի-ս-ա-ս-ճ-ճ-ա-ղ- ծ-ա-ճ
բիւ	րեղ	ա-ի-ն- ղ-ա-ն-ի	գե	տուն	ի-ճ-ա-ն-ա-ն-ա-ն
բոհ	մոլնք	ա-ղ-ա-ր-ա-ն-ա-լ-ի-+	գո	ղոն	գ-ա-ղ-ա-ց-ա-ծ-ի-+
բո	սոր	ի-ա-ր-ճ-ի-ր	գո	ռոզ	հ-ա-ղ-ա-ր-դ
բո	բակ	չ-օ-ր-ա	գո	ըով	գ-ա-լ-Բ
բոր	բոս	բ-ա-ս-բ-ա-ն-ա-ս-ճ	գուժ	կան	ա-ն- խ-ա-ր-բ-ա-ր
բոր	բոք	բ-ա-ց	գուլ	պայ	զ-օ-ր-ա-բ- ճ-ե-ղ
բո	րեղ	Է-ղ-ա-ն- ճ-ա-ն-ճ	գո	հար	ա-ի-ն- ա-ղ-ա-ր-ա-ն-ա-լ-ա-ն
բո	րէ	ա-ս-Բ-ա-ս-ա- փ-ա-ն-ի	գու	մար	բ-օ-լ-ա-ի
բո	րոտ	ա-ն-ա-ր	գու	նակ	ա-լ-ի-ս- Ք-ա-ր
բար	դոն	բ-ա-ղ-ա-ւ	գու	պար	ա-ղ-ա-ր-ի-ր-ա-ղ-ճ

գու	սան	սաղանդար	դըժ	պի՛՛՛	նախն - Գաթան
գօ	տի	Գօղթի	դի	եւ	ԾԾԵԼ
Դա	բիր	Կոնստանդնուպոլիս	դի	մակ	սաղարի
դա	դար	հանգիստ - փեղ	դի	պակ	զատ հոգոստ
դա	ժան	Գաթան	դիւ	րին	հեղ
դա	լար	հանու խոս	դող	դող	Գաթու
դա	լուկն	Գեղանոստ	դրա	րով	նախապիտ
դա	կուր	նաղան	դրո	ուատ	Գաթու
դա	հիճ	ճակատ	ե	դեմ	Գաթու
դամ	բան	Գեղեղան	ե	թեր	օր - հոս
դա	մոն	շիւ - շիւ	եղ	բայր	սղար
դա	յեակ	ԾԾԵԼ - սյա	ե	ղեզն	զամ
դա	նակ	լուսն	ե	ղունգ	ըստանգ
դան	դաղ	Ծոյ - Լեւոն	եղ	ընւր	արա
դա	չոյն	խոնու	ե	րազ	արա
գաս	տակ	Յեան	ե	րաչո	անանյան արա
դա	տարկ	սանյան - Բօշ	ե	րախ	Բերան
դա	րան	Գաթուստ	ե	րամ	Գաթու
դար	բին	հանգիստ - լուսն	ե	րանգ	սանի
դար	գիճ	ճակատ - յեւթուղ	ե	րաստ	Ծոյն
դար	ման	Գեղ - ճար	եր	բուծ	Գօ - սին
դա	րում	ճերջ - ճակատան	եր	դումն	Երդում
դըդ	մաճ	ճակատան	ե	րեկ	արաչոյ
դե	կան	սանյան փեղ	ե	րեկն	Յերեկ
դեղ	ձան	Գեղին - շի	ե	րեզ	Բարան
դեղ	ձի	հոս - Ծոս	ե	րես	Գեճ
դեհ	պետ	ճարպան	ե	րէց	Ջեծ
դես	պակ	փախի	ե	րի	Երի - Բիւյ Գաթու
դես	պան	Եւլի	ե	րիզ	սանի շու - սար
դե	րել	սանյան փուլ	ե	րիթ	Ջեխ
դեր	բուկ	Գաթուփու	ե	րինջ	Գեան շիւսծ ճակ
դեր	ձակ	Գեղի	եր	կաթ	հանգ

եր	կայն	յիգ	ըմ	բոն	յարճար
երկ	բայ	չս-բա	ըն	Թեր	Տօք
եր	կիր	հողագոհնդ	ընթ	ըիք	երեկնիմն հաց
եր	կինք	երնիագոհնդ	ըն	ծայ	պարգե
եր	կիւղ	վախ	ըն	կեր	հընիեր
ե	ըորդ	երե+	ըն	ձիւղ	ծիւ
ե	փուղ	վախո	ըն	տեւ	սովոր
Չամ	բիկ	հարիան	ըն	տիր	ընիած
զամ	բիւղ	զամբիւ	ըս	տերջ	ւբեր+
զայ	ըոյթ	բարիակիւն	Թա	գուն	ծածու+
զան	գակ	զանի	Թաթ	պան	յեանանան
զան	խուլ	ծածու+	Թա	Թախ	ԼաԼախած
զա	ռամ	չաք ծեր	Թա	Թառ	անդի խօսելու
զա	ռեկ	վարդ	Թա	խանձ	ողուան+
զար	Թուն	արիւն	Թա	խիծ	ինիծ
զար	հոյր	վախ	Թա	կարթ	արագայլ
զար	մանք	հիպոսոն	Թա	կոյկ	ինանձ
զա	ւակ	խիզան	Թա	ղիք	նանդ
զե	ռուն	արդուան+	Թա	նագ	պին
զըզ	ուանք	զըզուէն բաներ	Թա	ռամ	Լառանած
զըմ	բաղ	վախ	Թատ	ըոն	Լեպար
զըն	դան	բանդ	Թարգ	ման	Լարջիման
զին	ւոր	զորակն	Թար	Թափ	ԼերԼեռանու+
զո	պա	ծնկարան	Թար	չամ	Լառան
զու	արթ	պարարք • արդը	Թա	ւալ	պարպ
զու	արձ	արուխ	Թա	ւայ	պարպի
զո	քանչ	զանիւ	Թա	ւիչ	ճախմուտ
զըը	պարտ	զուր ասել	Թա	փուր	դարարի
է	ակ	սփեղծանած	Թա	փոր	հանդէս
լղ	ձալ	ցանկալ	Թա	քուստ	գարդանք
ըմ	բան	ինու	Թե	զան	սոստար
ըմ	բիչ	խաղաւան	Թե	Թեւ	ար ծանր ւէ

Թե	բատ	ի հոսոք	լու	ղորդ	լուղ քոսուղ
Թեր	մոն	քոս Գիհի	լու	սանցք	Գրտի Գնար
Թըմ	բուկ	Կանրոս Կար	լու	սին	լուսնիտի
Թըն	դիւն	Կար Կրք Են	լըր	տես	Ըստուր
Թըչ	ուսու	հուսու	լօ	դիկ	Ըսբայ
Թո	Թով	իճիմայնող	իս	Ժակն	իսպարու
Թո	Ժիւն	Երգ	իս	ղաղ	հանդարտ
Թո	նիր	Լուսնիք	իս	ղորդ	իսպարուհի
Թո	չակ	Լուսն Զրոս	իս	Թոց	իճ Ե Զոցի
Թու	Թակ	իսիպու քոսոքի	իս	իս	տիտի Բոյ
Թըս	չուն	զու	իս	չու	Ետնի
Թըր	Թուր	Ծառի սրտն	իս	վառ	իսպարու
Ժա	ման	հաննել	իս	ուան	Երիտէ Կոչ
Ժան	կառ	Ժանի	իս	ուան	նէջի Ե Ժի
Ժա	ուանգ	Ջերոս	իս	ուան	իսպարու
ԺիԺ	մակ	Ճիճու	իս	րազն	ճաղէ շար
Ժի	պակ	Ժիվ	իս	րան	Կարու
Ժո	ղով	իսուք	իս	ար	բալ
ԺուԺ	կալ	հարճերուղ	իս	րիսիս	իսուսի Լուսնու
Իբ	րեւ	իսպարու	իս	ար	իսար
Ի	մաստ	իսպարու-ի-ն	իս	ար	իսուլ
Ի	մաց	արտ արանել	իս	ար	չաի
Ինք	նին	իսպարու	իս	ար	րոյկ
Իչ	իսան	Ջերոսու	իս	ար	տեալ
Ի	րան	Բոյ	իս	ար	տոց
Ի	րաւ	արարտ	իս	ար	ւար
Լա	լիք	լուց	իս	ար	ւարտ
լե	զու	Բարբարոս Կարան	իս	ար	վան
լե	զի	արարտ	իս	ար	նէչ
լո	մայ	Կարար	իս	ար	չակ
լու	ացք	լուսնու	իս	ար	զալս
լու	ղակ	Ջրի ինդարանի	իս	ար	զան

խի	զար	Տէծ սղոց	ծա	նօթ	ճանաչ
խի	լայ	խալաթ	ծա	բաւ	ծորսւ - ւ օջ
խըն	դիր	արդս	ծա	ըիր	արի րեչ
խըն	ձոր	սիպո - արմ	ծա	ւալ	ժողով
խո	ժոռ	արծառ	ծի	բան	չէյսի
խո	խոմ	յար	ծոծ	բակ	ծործորսի
խոճ	կոր	խաղի յոգ	ծո	վակ	պարի՛ ծով
խո	նարհ	հեղ - ցած	ծո	բան	ծար քաւ
խո	խոջ	ջրի խշխշոց	ծոր	ծոր	սորի արդիս փեչ
խո	չոչ	սպանող	կազ	դոյր	հասարակութ
խո	հեմ	խելօ+	կա	թիլ	կալ - պար
խո	հեր	գարչէլի+	կաթ	սայ	չազան
խո	հուն	խահալան	կա	խարդ	դի - թ
խո	չիւն	յայն	կա	կազ	Բլա - ար
խո	չոր	նօր - Տէծ Տէծ	կա	կան	ւոց
խո	պան	Բիւրան	կա	կաչ	ւելի խաչխաչ
խո	տոր	ծա - ար	կա	հոյր	ժորխոջ
խո	բան	ւարի	կա	ղամբ	տաւա
խոր	հուրդ	ճարակալ	կա	ղին	Բաւա - թ
խո	բով	խորոված	կա	ճառ	ժողով
խո	բուկ	չար խոր	կա	մար	Բաւ
խոր	տիկ	իւրախ - ար	կա	մուրջ	ժօլ + ժրի -
խու	զակ	հեղ ճան էլի	կա	յան	փեչ
խու	ճապ	չլիլ	կայ	լակ	իւրիլ
խու	ճիճ	չա - շխաղանդի	կայ	ճակն	իւրի
խօս	նայր	նշանած	կայ	ճուկ	ւախճախ
Ծած	կոյթ	վերարդիս	կայ	տառք	ւա - շալի+
ծա	ճուկ	Բառան	կան	զառ	արդիլ+
ծակ	տիք	ճանր ծալի	կա	նեփ	չաւարանէ
ծա	ղիկ	ծաղիլ	կան	թեղ	իւրիլ - շ
ծա	նակ	ճարտար	կա	նոն	չանան
ծան	ծաղ	Բելիւսարդի+	կա	չառ	տաւալալ

կա	պալ	փոյծ - ջառիմ	կըթ	ղայ	Լառ
կա	պերտ	հարպեք	կի	թառ	սուգ Տե
կա	պիկ	ձէյման	կըճ	ղակ	դէնդ
կա	պոյտ	սոմբայի	կըն	գուղ	ձէղաբ
կա	ռան	հասք շոմն	կըն	դակ	տալալ
կա	ռաչ	սղաբ յայն	կընդ	ըուկ	Բիւօր
կա	ռափն	տալալ	կո	կոն	դննա
կաս	կած	հարծի+	կո	ղով	ԳԼայ
կաս	կամ	Գիշերվան դաշ	կո	ճակ	շինգը
կա	տակ	հանտ+	կո	պար	շոթ
կա	տար	ձէրջ - Ծէր	կո	պիճ	տարի խիճ
կա	րակն	հարգեալ	կոր	բան	պարտաբ
կա	րան	հարհարան	կո	բեակ	կորէի
կա	րաս	Գիւնայ հարտ	կո	բիք	խորս-Լիւն
կա	րիճ	տիրտադ	կոր	ծան	տանդա-ճն
կա	րիք	հարիի+	կըս	կիծ	սասփիլ ցա-
կար	կամ	հարս-համ	կըր	պակ	դա-տան
կար	կաչ	կըիշալ	կօ	շիկ	շոտմ
կար	կառ	տարի կիպո-ի	Հա	գագ	յայն - շիշոփուղ
կար	սոն	ճաղարանս	Հագ	նի	Բարփի Ծառ
կա	բօտ	հասրալ	Հա	զար	քանն հարի-բ
կա	ցուրդ	հանդէս	Հա	նի	խանիի
կա	ւառ	ջրի ս-բդ	Հա	ղորդ	ճանտիից
կափ	սակ	Գն-նգոն-ն	Հա	ճոյ	խոսանդ
կա	քաւ	պարս Կոտ+	Հա	մար	Լի- հա-
կեղ	ծիք	սո-ք հարծի+	Հա	մայն	Բալարն
կենդ	ըոն	ձէջ քէդն	Համ	բաւ	հաշտի
կեն	ցաղ	աշխարհ	Համ	բար	տմար
կե	ռաս	Գիլառ	Հա	մետ	հայտարար
կե	րատ	դրալ	Հա	մոռ	Բուր
կե	րոն	ի-ղաբէրից ճս	Հան	գէտ	նճան
կեր	պաս	տարըսմ	Հան	գոյց	հող

Հան	գուշ	համեփ	ձե	ղուն	օճօր+
Հան	գիտտ	դիկջ	ձեռ	նոց	Թամեպմն
Հան	դարտ	դարար	ձօ	նի	ընծայ
Հան	դէպ	դէճ տտ դէճ	Ղա	կիշ	Բանակ
Հան	դերձ	չու	ղամ	բար	Փննառ
Հան	դէս	ձեջ Լեռ	ղուժ	բայ	լօի անիւնն
Հան	ճար	խել+	ղօ	ղանջ	դիճիճիճի
Հա	նուլթ	դառ+ան	Ճա	գար	չաղալ
Հա	շիւ	խոհպ	Ճա	խին	ջճճա
Հա	սակ	դարի+	Ճա	կատ	ճակապ
Հաս	տատ	դիրի	Ճա	ղագ	անպատիի
Հա	տոր	հաք + կար	Ճա	ղատ	դաղ
Հա	րաւ	դբլա	Ճա	ճանչ	չաղ
Հա	րուստ	ճոխ	Ճամ	բար	դօր+
Հա	ւան	ժառանգ	Ճա	շակ	լաղալ
Հե	ծան	հարուելի	Ճա	րակ	իերօ նի-լ
Հե	րու	անցեալ քարի	Ճար	տար	առառաք խօսուլ
Հե	րիւն	Բիչ	Ճե	միք	սէյրանգահ
Հերձ	ուած	Բաժանն-ճն	Ճեն	ճեր	թափ
Հի	ճուկ	ինպարարի	Ճի	րան	ժանջա
Հիւ	սիս	ջնո-Բ	Ճի	ւաղ	ղա-լ
Հըն	ձան	շիրախան	Ճո	պան	իալէ չառան
Հո	լով	դարայ	Ճո	աով	ճարպիի
Հո	վիտ	լիճան	Մա	գիլ	ճանի
Հո	վիւ	լաղան	մագ	նիս	խանդառ-ճանդ
Հոր	դան	գրահ քալ	մա	խաթ	չառալաղա
Հըր	դեհ	իբոյ ընկնիլ	մա	լաղ	քօրալի
Հօ	րան	իծի առ-րա-	մա	ծուն	ճառ + քօյի
Հօ	րու	խորդ հեր	մա	կան	գառաղան
Չա	գառ	դիփ	մա	կոյկ	թիւթի
ձանձ	րոյթ	Թառաքի	մա	հիճ	Եալաղ + Բիւննա
ձա	ւար	ձառ	մաղ	թանք	աղօլ+

մանղ	խաղ	՛ժաշտ	մօ	ըատ	Բալլաղ
մա	ճար	նոր գիհի	Յա	գուրդ	հարանալ
մա	մուլ	ճանհանա	յա	կինթ	Էաղափ
ման	գաղ	օրաղ	յա	հուր	գրուհ
մա	նեակ	վիթ օղ	յա	ճախ	շափ
մանկ	տի	խիպան	յա	մայր	Տեղ
մա	ուան	Էճաղափան	յա	մառ	ղըլ
մա	տաղ	ղան շ Լաղա	յայտ	նի	աղեալ
մա	տեան	գիր+	յան	դուգն	շափ համարձաղ
մա	ըագ	յարդանոց	յա	ըորդ	՛ժխանորդ
մա	ըախ	ճարելի	յա	տուկ	աղաղաղա
մարզ	պան	արդար	յար	գոյ	պափանաղան
մա	ըի	պանա - հա-	յար	մար	վայելուլ
մար	մանդ	շայի	յա	ւէժ	համեղա
մար	մաջ	տը	յետ	կար	յիշափաղ
մար	մին	ըառալ	յո	լով	շափ
մե	խակ	ճըխաղ	յո	խորտ	սէգ . հարաղ
մե	կին	պարզ	յոր	դոր	նառիալ
մեկ	նոց	վէրհաղա	յօ	ժար	արաղ Բան անոլ
մե	հեան	՛ժափան	նա	ժիշտ	հին ծառայ
մե	դու	Տեճղ բաճանճ	նա	խանճ	տէն - սի
մե	տաղ	հան+	նախ	ճիր	Տեճ շառ
մի	ըատ	ճանր արդան+	նախ	նիք	Տեր պապերն
միջ	նորդ	Բարելուո	նա	ճայ	ճըլ Խաի
միչ	տիկ	՛ժանղ	նա	մակ	Բարեաղգիր
մո	լար	աղալ	նա	չիհ	շարճաղ ալի-
մո	խիր	տալ	նա	ւակ	դնի
մո	շայ	իղա-նի ծառ	նա	ւատտ	խալառի
մո	ըի	գաղանի Բան	նա	ւորդ	պառելիճ
մոր	մոք	հիթ	նեկ	տար	դից օղաղաղ
մուր	հակ	առանաղ	նե	պուկ	ճըլի . ՛ժեղ սըլ
մօ	ըու	խորդ Տեր	նե	սար	դա

ներ բան	հրո-նին	ո զոք	աղաւանդ
ներ բող	գոմարիս	ոզ ջոյն	Բարեւ : Բուրբ
ներ կայ	հաղբ - ըլտայ	ո սին	նիհար - լաւ
ներ կուռ	խոր գիտուն	ոս կի	Լու
ներ հակ	հայտարար	ոս տայն	գործ - կար
նի զակ	նէյլ	ո րակ	արարիս-Լիան
նո խաղ	որչ խաղ	որ գոն	ինչպէս
Շա բաթ	օր Տեառն	որ դի	չառ
չա հապ	գոնչապ	ո րայ	աղաւթ ցորիի Կէլ
չա զախ	իսծի - ծեփ	ո րիզ	Բրիչ
չալ փաղի	իտարիւն	ո րիչ	ջն - արիչ
չամ փուր	խորովածի շիչ	ո րոճ	արօժաւ ջերմարմէլ
չա պիկ	իիւրան - իմիւր	ո րոմն	չառար
չա ւառ	առանչ	ո րոջ	նախար արարիւր
չա ւիղ	Բարսի ճամբայ	որ սորդ	չառ անաղ
չա քար	դանդ	ոլ զիղ	Կրիս
չե րամ	արարչ	ոլ նայն	արարի - ինչ
չե րեփ	ճեծ գրու	ոլ կան	Լոս
չե րիկ	չառայի յէլ	ոլ ռոյց	առանիլ
չե րիմ	գերեզման	ոլ տեստ	իւրիս-ր
չեր պաղա	անլճի յէլ	ոլ տիճ	ցեց - Կիմի
չըղ Թայ	չնչիլ	ոլ րախ	ցնծան - շառ
չո գի	գուրդի - Բող	ոլ րաստ	հաղ
չո զիւն	չառ	ոլ րար	երիւ -
չու կայ	Բարար	Չէ զոք	նէփ նալ
չուչ մայ	առանճ	չըղ շիկն	գիշերովան ճալ
չու փայ	Լուսիս	Պա լատ	արար
Ո գի	հագի = Կե = Կար	պա լար	առանոյց
ո լոր	օլոր	պա հակ	արարիւն
ո լորտ	Կուր - արիւր	պաղ լիղ	չառ
ո զորիկ	հարի - արար	պաղ պաջ	չառիւ - ինչ
ո զորմ	արար = ինչիւ	պա ճար	արար

պա Ճոյճ՝	զարդ	պար սաւ	Բշիմամն+
պայ ծառ	սուղան	պի սակ	խոյսփ + շու
պայ ման	շարլ + վարս	պի տակ	սուփ
պայ տառ	նուրհանդ	պող պատ	իօլսփ
պան դոկ	սարմանարայ	Ջախ ջախ	ջտտդած
պան դուխտ	զարիք	ջեր մոկ	սուտ սղբիւր
պա շար	Բուղա	ջո ըե	իիւեչ + դալեւր
պաշտ պան	փէր հարու	ջըն ջան	աման յիսփակիւր
պաշ տօն	ժտտայն-Բիան	ջըք կեր	սուղիւ
պա պակ	սուսիի ծարս-	ջըք հան	Բուլա-ճար
պա սեք	զարիի	ջըք մոկ	սուրիւ
պա տահ	դիպսուած	Ռա միկ	սնս-սու-Ճ
պա տան	պարսն+	Ռե տին	ճալ + շիւր
պա տանդ	գրս- ստած ճրդ	Ռըմք կէն	զօքարս
պա տառ	իսր	Ռո ճիկ	ճա-աղիք
պա տար	լեցուին	Սաթ նոկ	սպն-գ + սն-գար
պատ գամ	հօս + հրաման	սա լար	զօրայեփ
պա տիթ	զարսք	սա կայն	ամս
պատ կառ	ամօլիսած	սա կառ	սարսուի
պատ կեր	սիսլուլ	սահ ման	իանիւն = սուրար
պատ ճառ	սարսք	սա զարթ	ժիւ + իսնուլ
պատ նէչ	սանգար	սա տար	օգնու-Բիան
պատ շաճ՝	լայիւ	սա րաս	իւրիւ + նման
պատ ուստ	իւլայսփ	սա ըեք	լս-ան
պատ ուէր	պարսգամ	սար սափ	վիս + դուր
պատ րաստ	հարիւր	սա լան	լարսնլ
պա րապ	Բօչ + սնայն	սափ ըիչ	դալլու+
պար գեւ	ընծայ	սե զան	սու-դրս
պար ծանք	սուփ գնվան+	սե նեակ	օլ-միս
պար կեշտ	սարսքուլ	սե ըոկնդ	զարճ + սիսիւլ
պա ըոյր	Բուրսի + դօր	սի րայ	խոսիւր
պա ըոն	սարայ	սող նակ	դարան գիւրան

սո խակ	ԲԼԲԱԼ	վե շապ	Գողգոթի օջ
սո զո՛ւն	պէտքսն	վե ըագ	Դէ՛՛ն Էջմուշ
սո նի՛ճ	սեռանի՛ն	վե ըապ	շաք խոր Գոս
սո սի՛նձ	Լա-Լեռու	վըր զով	խոսով-Լեռն
սո՛ւ սեր	Լա-ր	Տագ նապ	սխլալ-ը - զոս
սո փե՛ստ	Իմարտուէր	տա Ժան	ԴԺուր
սո փե՛ր	Գի՛ր+	տախ տակ	Լախպէ
սըտ գի՛ւտ	պարսոս	տա կառ	Գի՛ր
սըվ ըի՛դ	խորհր	տա զանդ	Իմարտու՛ր = Լա՛ր
սօ սի՛ք	Նարանի	տա ճար	Էլէջէջի
վախ ճան	Տա՛ - վէրջ	տա պակ	Լա-ար
վա կաս	սանկոյ	տա պան	սանդուղ - Գոս
վա հան	սոսոր	տա պար	Իսրիլ
վա ճառ	սոսոր	տա տան	Դէս Դէն ընդհանր
վա յի՛ւն	Չայ Իմնէլ	տա ըագ	Յե
վայ ըագ	Չա՛նդի	տա ըափ	յարդ անճրե
վան դակ	չա՛ճառ	տար բեր	չանդուղ
վա ռե՛ակ	Չառե՛լ	տար տամ	Էր՛՛միք
վա ռօ՛դ	Բարս-Լ	տար փանք	Գի՛ր
վաս տակ	աշխատանք	տե զեակ	Գի՛ր
վա ըագ	Ին՛նձ - Չայրի խոյ	տե սակ	Լարու
վա ըանք	պարտէ՛ս-սանք	տի կի՛ն	խալա-ն
վարձ կան	հախով ճա՛ն	տի պար	պիտ - նճան
վա ըո՛ւնգ	խիտր	տըն տես	պիտար - նարուր
վար սակ	սալա՛ճ	տոմ սակ	Էիլի
վար սամ	պաշտար սոսոր	տո չոր	Էրիլ
վա լեր	հասարակ խոս	տո ըոն	պիտի
վե հեր	Չախ	տըր տո՛ւնջ	Գողգոթի - Չա՛ն
վեր նոտ	խեռ - զեռայ	տօ մար	պա-Լար
վեթ խար	Չե՛ք Գողգոթի	րա բո՛ւն	Չարտարէփ
վե Ժակ	չարտու՛ր = սոսոս	րախ ճան	Չե՛լի
վե ճակ	հալ	րա կերտ	Չարտարէփ

ըե տոր	Ճարգասանն	փող	պաա	իս-լաիսս
ըո պէ	Չարիէտն	փլը	փուը	ԳԽ
Յա մաք	լար	Քա	ղաք	չաւր
ցե ըեկ	Գի- օ օր	քաղ	բան	Գասնի
ցո ըեան	ցարէն	քաղ	հան	Բարբառի Գասնիս
Փա թեթ	լալա	քա	մոց	Չիւս- Գասնի
փա խոստ	Չիւսիւլ	քա	նակ	լաԳ- Գարիբ
փա կեղ	Գո-Գոնի	քան	դակ	Գարի Գարս-աԳԳ
փայ լակն	իւծառի	քան	դուկ	ցիւէ Գարար
փայ ծաղն	Չիւծառ	քա	նոն	իւսնն = Գո-լ
փայ տատ	իւսցին	քա	տակ	նման
փա պար	չԳ-Բ	քար	տեղ	Գոմառի
փա ըատ	Կեռի	քեր	թող	չարիբ
փար թար	Գո-յա	քըն	քուչ	նապո-Գ
փար փառ	Խո-ճար ԿԳ	քըր	քուժ	ԳաԳո-ն
փա փուկ	իւսիւ-ը	Օ	գուտ	չաւ
փե թակ	Չիւլրի Գեթառի	օ	Ժիտ	ԲարիինԳ
փե ճեկ	իւլի- Կեղե	օ	ձիք	Եսիս
փե սայ	ար Կասնի Գարսն	օ	ճան	Գփիս-Բի-ն
փե ցի	Բեւը ԿարսաԳ	օ	ճառ	Կոպան
փիւ նիկ	արճա- Կո-	օս	լայ	նչիւսԳ
փո թոթ	իւծա- = ԳոԳ	օ	ըէնք	չարիտԲ
փո խան	ՉիւսանարԳ	օրճ	նեղ	օրհնաԳոնիս

Չանձրոյթ շատ ետու ձեզ Սիրասուն Մանկտի - յաճախել-
 լող ի սոսին = Բայց մտօք հասու առնելոյ զձեզ բուն ըս-
 կզբանց լեզուի մերոյ, յորոց շառաւիղին անհամար բարդու-
 թիւնք, ածանցմունք, բանք և պարբերութիւնք միանգա-
 մայն = Ներողամիտ եղերուք • քաջ ուսարուք • և գտըիք
 զձեզ ոչ վայրասպար վաստակեալս :

Կանոնն Ունեւորդ

Դիր ան. ք. և քծ. յառաջոյ ամենայն անուանց և գտցես
 զնշանակու թիւնս նոցա փոխեալ գլխովին ՚ի հակառակն կոյս :
 Զոր օրինակ. դիր ան. և լինի քեզ անբարի, այսինքն ոչ բարի :
 Մարդ, դիր ՚ի վերայ ք. և լինի տմարդ, այսինքն անարդ, գոհ,
 և դիր ՚ի վերայ քծ. և լինի քծգոհ, այսինքն ոչ գոհացող
 Զայս կանոն քերականք բաղադրական անուանեն :

Եռավանի

Ս. պաս տան	ինքնա բուն	ո զոր մած
բա ըե բաղտ	լան ջա նոց	չա ըա կամ
գեր դաս տան	խա զա սեր	պա հա պան
դա ւա ճան	ծա փա ձայն	ջա հա փայլ
եր ջա նիկ	հո զա մաղ	ռնն գա խօս
զօ ըա վար	ձո զա բարձ	սար կա ւազ
է ա կից	ղե կա վար	վար դա պետ
ըղ ձա լի	ճա նա պարհ	տօ նո կան
թալ կի նակ	մա կա գիր	րա բու նի
ժա մա հար	յա ըա ժամ	փա ռա ւոր
կա ռա վար	նա խա ըար	քա հա նայ

Քառավանի

Ս. զա տա բան	լու սա պա տար	ու շի մու թիւն
բա ըե պաչ տօն	խօ սակ ցու թիւն	չքք նա զա գին
գե ըա տե սակ	ծան ծա զա միտ	պար կեչ տու հի
դե ռա հա սակ	կո ըո վա բան	սի ըա պա տար
երկ նա ժա ռանգ	հա զա ըա պետ	վար պե տու հի

զու ար ճա բան ձիւ նա պա ղաղ տա ճա բա պետ
 է աղ ցու թիւն ճա կա տա գիր բախ ճա նա կան
 ընդ դի մա կաց մաս տա բա ժամ ցօ ղա տա բափ
 թա փա ռա կան յա բա դա լար բե նա տե սիլ
 ժա մա նա կեան նո բա բող բոջ փափ կա մար մին
 ի մաս տու թիւն շա հա վա ճառ քա ղա քա ցի

Կանն Ինէրորդ

Դիր ՚ի ներքոյ անուանց զմի յաննչան մասնկանց աստի, ու՛
 ու՛նն ուր, ուր ուր ի, ի, էն, էն էցի, ու ուր, ուրն ուր, և
 ահա փոխի նշանակու թիւն նոցա, և ածի յայլ իմն, զոր օրի-
 նակ. Թագ, զմաճն ցուցանէ զոր Թագաւորք դնեն ՚ի գլուխ
 Եթէ յարիցիս ՚ի վերջոյ ուր լինի Թագուոր, ոչ զԹագնցու-
 ցանել. այլ զանձն որ ունի զայն: Զօգեան ի վերայ նո և
 զուրն և ահա լինի Թագուորն. որ ոչ զԹագն, ոչ
 զԹագաւորն՝ այլ զպաշտօն և զգործ Թագաւորութեանն
 ցուցանէ: Քերականք զսա Ածանցուան անուանեն:

Հնգամանի+

Եռնամանի+

Ս դե նա սա բա	Ս, ռա գաս տա պար զու	Թիւն
բա բե կե ցու թիւն	բա նա լո բա կա նու	Թիւն
գե բի մաս տա կան	գա լա ղա նա շար ժու	Թիւն
դի մա կա լու թիւն	դը ժու ա բա մատ շու	Թիւն
ե բա զո ղա կան	ե բա ժըչ տա կա նու	Թիւն
զու գա հա լա սար	զու գա հե ռա կա նու	Թիւն
է ա կա նու թիւն	ըն դար ձա կա խօ սու	Թիւն
ըն կե բակ ցա կան	ժա մա նա կա բաչ խու	Թիւն
թե լա դը բու թիւն	խոս տո վա նա հայ բա	կան
ժա մա վա ճա ռիկ	ծա լա լա կա նա գրու	Թիւն

լը բա բե բու թիւն	կար կան դա կա գոր ծու	թիւն
խոր հըր դա կո բոյս	հա մա բո դա կա նու	թիւն
ծե բա մը տու թիւն	ձա խո դա կա դի պու	թիւն
հանա պա գոր դեան	ղամ պա բա փայ լու նու	թիւն
ձա խո դա կու թիւն	ճա նա պար հոր դակ ցու	թիւն
ճա նա չո դա կան	մըչ տըն ջե նա ւո բու	թիւն
մա կա բե բու թիւն	յան դի մա նա խօ սու	թիւն
յո լո վա կոր ծան	ներ դաչ նա կա ւո բու	թիւն
ներն գա ւո բու թիւն	չա ու ւի դա շա տու	թիւն
չըր ջա բե բա կան	ո բո վայ նա մո լու	թիւն
ու դե ւո բու թիւն	պա տաս խա նա տու ու	թիւն
չո փա բե բա կան	սա կա ուի ա բար ձու	թիւն
պա բա ւո բու թիւն	վա նա կա նա հայ բու	թիւն
ջեր մե ոան դա կան	տի ե զե բա կա լու	թիւն
վայ բա հա չու թիւն	տի ե զե բա պե տու	թիւն
փա ու մո լա կան	ցա մա քա կեն ցա ղու	թիւն
քա հա նա յու թիւն	փայ լա տա կար ձա կու	թիւն

Աէցսւանի+

Սղ ճա տա բա նու թիւն	կայ ծակ նա հա բու թիւն
բա բ' կեն դա նա կան	հան դի սա ւո բա կան
գա զա նա մար տու թիւն	ճա նա պար հոր դա կից
դան դա նա ւան դա կապ	յա ու ջա դի մո թիւն
ե բի տա սար դու թիւն	ման կա բա բո յա կան
զու ար ճա բա նու թիւն	նա խա գու շա կու թիւն
է ա կա բա նու թիւն	չնոր հա մա տա կա բար
ընդ դի մա մար տա կից	ու սում նա կա նու թիւն
թե բա հա ւա տու թիւն	պա տա բա գա մա տոյց
ժա մա նա կա կա գիւտ	սըր բազ նա գոր ծու թիւն
ի մաս տա սի բա կան	տա տամ սա մը տու թիւն
լա ւա բա բո յու թիւն	փա ու ւո բա վի ճակ
խոր հըր դա պա հու թիւն	քա ղա քա վա բու թիւն

ԿՈՒՆԻՆ ՏՈՒՆԵՐՐԻՐԻ

Եթէ զբառքս այսոքիկ համեմատ մտացդ շարակարգիցես,
և ասիցես ումեք, կամ գրիցես ի թղթի, ասի Բան. այսինքն
Խոռ կամ Ջրոյ. զոր օրինակ:

Ախ թէ ես քաջ-ուս ոք էի: Օչ էր յայն ժամ իմ հօր եւ մօր:
Աջ տուր ցիս սէր: Ինչ աս ու լիս կայ: Եկ մի եկն աստ
և բեր ինձ գի մի: Գի խէժ ունի, որ տի դեղ է: Աչ ոք է
որ ետ ընդ ետ գայ: Կա քո զայս ոճ, եւ ոտ առ ոտ առ
աջ գնա: Դիր ի մատ քո զայս օղ որ իմ:

Աւելորդ վարկայ պատարիցեցուցանել զմանկունս ի թուծա-
կավարժութիւն այսպիսի. օտար լեզուաց կապկանալով: Աւր
հայկաբանականն ոճ. որ ի հոլովմունս անուանց և ի խոնարհ-
մունս բայից իւրոց գերապանձ՝ չներէ որոց առեալ իցեն գէթ
ծագիւ մատին՝ զճաշակ անզուգական քաղցրութեան իւրոյ:
Փոխան վանկեցի Փոխս ինչ. զի ընդ ուսանելն և հանդիսա-
ցուցանիցեն յեկեղեցւոջ սէյ՝ ի քաջալերս անձանց և ի
հրճուիս Ծնողաց իւրենանց:

Ա Ն Ո Ւ Շ Ա Ւ Ա Ն

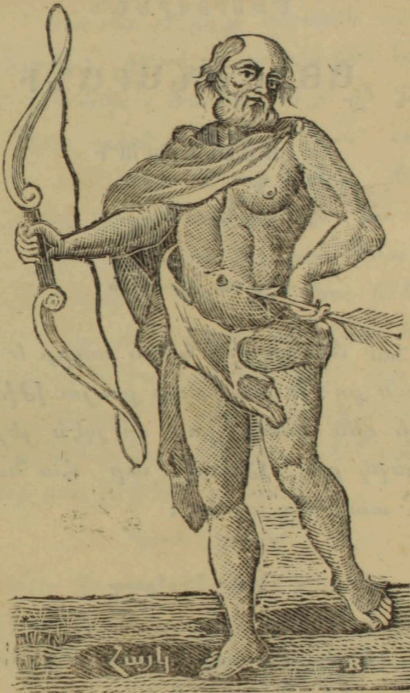
Ի Ս Օ Ս Ի Ս Ա Ր Մ Ե Ն Ա Կ Ա Յ

Զ Հ Ե Ղ Ի Ն Ա Կ Ի

Մ Ե Ծ Ի Հ Ա Յ Բ Ա Ռ Ա Գ Ր Ո Յ

Որ ի Սօսիս մենաւոր,
 Այդքան տրտումք տխուր •
 Յածիս Մուղայդ երկնաւոր •
 Հայ ողջունել իմաստուն :
 Արբ ըզբաժակն անմուր
 Զորյունս պաշտէ քո վարդը •
 Ընդ երախտեաց տրիտուր
 Բաղմավաստակ Ծերունւոյն :
 Կեանս աղերսել յերկայն օր,
 Միչտ անզբաղ միչտ անդոյր
 Ընդ Անմահից համահոյլ
 Զ Որէն օրհնել Ինքնաբուն :
 Մի տքնեսցի Մահն ի զուր
 Յայն մեղանչել Ալեւոր •
 Զոր անմահեն արարք իւր •
 Քան ըզհոգի զուարթուն :
 Զի թէ՛ւ ի ճիգ անձնատուր •
 Այսքան վրսեմ ինչ շնորհ •

Ո՞ր յանմահից յաւելոյր •
 Յիւր իսկական էութիւն :
 Որքան սա մարդ ապագօր
 Գերի Մահուն կապ յանուր
 Որ յազգօգուտ արարս իւր •
 Զանմահն յաւել պերճութիւն :
 Թող արդ Սօսիքս անձնաւոր
 Աջոյն իրցեն ի համբոյր
 Որ զԱզգ արար մի ներկուռ
 Աստուածախօս Բարբառոյն :
 Եւ յարմ իւրեանց. ոսկեձոյլ
 Յերախտագէտ սիրտ ի խոր
 Դրրոյմեսցեն Արգոյ Հօր
 Զարարած մեծ քան զԱնուն
 Տէ՛ր ամբարձցէ զբազուկ իւր :
 Ըզնա օրհնել և զՈւխտ իւր :
 Ուստի բլխին յօր աւուր
 Մեզ այսպիսի բարութիւնք :

Չահոյն յաջ կրէ զաջոյն ի ձախոյ •
 Ըզլիճակ յայտնեւ կործանման մերոյ •
 Որ ըզսէր թողաք • և զատելու թիւն
 Սրարաք անձանց երկրորդ բնու թիւն :

Մ Ե Ս Ր Ո Վ Բ Ե Ն

Ա Յ Բ Բ Ե Ն Ա Ր Ա Ն Ի

Մ Ա Ս Ն Ե Ր Կ Ր Ո Ր Դ

— 000 —

Դ Խ Խ Ա Խ Խ Գ Ի Ն

Հ Ա Յ Բ մեր որ յեր կինս, սուրբ ե ղի ցի
ա նուն քո: Ե կեո ցէ ար քա յու թիւն քո,
Ե ղի ցին կամք քո, որ պէս յեր կինս
եւ յերկ ըի: Ջ հաց մեր հա նա պա-
ղորդ՝ տուր մեզ այ սոր:

Դ Խ Խ Ե Ր Ե Ր Ե Ր

Եւ թող մեզ զպար տիս մեր, որ պէս
եւ մեք թո ղումք մե ըոց պար տա պա
նաց: Եւ մի տա նիր զմեզ ի փոր ձու-
թիւն, այլ փըր կեա ի չա ըէն: Ջ ի քո
է ար քա յու թիւն, եւ զօ ըու թիւն, եւ
փառք յա լի տեանս, ա մէն:

Դաս Երրորդ .

Ա ՂՍ. ՂՍ. ԿԵ ՑԷԲ առ տէր ա մե նայն
 եր կիր . ծա ուա յե ցէք տեառն ու ըա-
 խու թեամբ : Մտէք ա ուա ջի նո ըա
 ցըն ծու թեամբ . ծա նե ըուք զի նա է
 Տէր Աստ ուած մեր : Նա ա ըար
 զմեզ . եւ ոչ մեք է աք . մեք ժո զո-
 վուրդք եւ խա շն ա ըօ տի նո ըա :
 Մտէք ընդ դրունս նո ըա խոս տո-
 վա նու թեամբ . եւ օրՏ նու թեամբ
 ի յարկս նո ըա : Խոս տո վան ե զե-
 ըուք տեառն՝ եւ օրՏ նե ցէք զա նուն
 նո ըա : Քաղցր է տէր յա ՚ի տեան է
 ո զոր մու թիւն նո ըա . յազ գէ յազգ է
 ճըշ մար տու թիւն նո ըա :

Դաս Զորրորդ

ԳՈ ՎԵՍ Ե ըու սա զէմզՏէր : Եւ օրՏ-
 նեա զԱստ ուած քո Սի ոն : Զի զօ ըա-
 ցոյց զնիգս դրանց քոց . եւ օրՏ նեաց զոր
 դիա քո ի քեզ :

Ո եդ զսահ մանս քո ի խա զա զու-
 թիւն . պա ըար տու թեամբ ցո ըե նոյ ե-
 լից զքեզ : Ա ուա քէ զբան իւր յեր կիր .
 վաղ վաղ ըն թա նան պատ գամբ նո ըա :

Դնէ զձիւն որ պէս զասր, եւ զմէզ որ-
պէս փո շի ցա նեաց :

Ար կա նէ զսառն որ պէս պա տառս, ա-
ռա ջի ցըր տոյ նորա ո կա ըէ կալ :

Առա քէ զբան իւր, եւ հա լէ զնո սա
շըն չես ցեն հողմք, եւ գնաս ցեն ջուրք :

Պատ մէ զբան իւր Յա կո բայ, զար դա-
րու թիւն եւ զի բաւունս Իս բա յե լի :

Ոչ այս պէս արար ա մե նայն ազգաց
Տէր, եւ զգա տաս տանս ոչ յայտ նեաց
նո ցա :

Դաս Նիւթերորդ.

Տէր թագաւո ըեաց՝ վա յեւ չու թիւն
զգե ցաւ, զգե ցաւ Տէր զօրու թիւն ընդ
մէջ իւր է ած : Հաս տա տեաց զաշխարհ
զի մի սա սա նես ցի, պատ բաստ է ա-
թող քո ի սկըզ բա նէ, յա լի տեանս գու-
ես : Ամ բար ձան գետք Տէր, եւ ամ
բար ձին գետք զձայնս իւրեանց, եւ յա-
րի ցեն գետք ի գնացս իւրեանց :

Ի ձայնէ ջուրց բաղ մաց սքան չե լի ե-
ղեն զբօ սանք ծո վու : Աքան չե լի ես
գու Տէր ի բար ձունս, վկայու թեանց
քոց մեք յոյժ հաւատա ցաք : Տան քում

յա յե լէ սըր բու թիւն ընդ եր կայն աւուրս :

Դաս Աեցերորդ

Համ բար ձի զաչս իմ ի լէ ըինս , ուս տի ե կեսս ցէ ինձ օգ նու թիւն : Օգ նու թիւն ինձ ի Տեառ նէ եկեսս ցէ , որ ա ըար զէր կինս եւ զերկիր : Մի տար ի սա սա նու թիւն զոտն քո , եւ մի նըն ջեսս ցէ պա հապան քո : Ար պէս ոչ նըն ջէ , եւ ոչ ի քուն եր թայ պա հա պանն Իսրայել : Տէր պա հեսս ցէ զքեզ , եւ Տէր ըն կալ ցի , ա ջոյ ձե ուամբն իւրով , Ա ըե գակն ի տը ուէ քեզ մի մե ղի ցէ , եւ մի լու սինն ի գի շէ ըի : Տէր պա հեսս ցէ զքեզ յա մե նայն չա ըի , պա հեսս ցէ Տէր զանձն քո : Տէր պա հեսս ցէ զմուտ եւ զեւ քո , յայսըմ հե տէ մին չեւ յա լի տեան :

Դաս Եօրներորդ

Սի ըե Յի ղի լը ուի ցէ Տէր զձայն ա զօթից ի մոց , ղի խոնար հե ցոյց զուսկն իւր առ իս , եւ ես յա աւուրս իմ կար դա ցից

առ նա : Շըր ջե ցան զի նեւ եր կունք
մա հու , եւ վիշտք դժոխոց գտին զիս :
Ձնե զու թիւն եւ զանձ կու թիւն գտի ,
եւ զանուն Տեառն կար դա ցի :

Ո Տէր փըր կեա զանձն իմ , ո զոր մած
Աստ ուած մեր՝ ո զոր մի եւ պա հէ ըզ-
տղայս Տէր : Ես խոնարհ ե ղէ , եւ Տէր
կե ցոյց զիս , դարձ անձն իմ ի հան գիսա
քո , զի Տէր օգ նեաց քեզ :

Փըր կեաց զանձն իմ ի մահ ուա նէ՝ զայս
իմ յար տաս ուաց , եւ զոտս իմ ի գայ-
թակ զու թե նէ , հա ճոյ ե ղէց առաջի
Տեառն յերկրին կեն դա նեաց :

Դաս Ուրներորդ

Հաւատացի զոր եւ խօսեցայ , եւ ես
խոնարհ ե ղէ յոյժ : Ես ա սացի ի զար-
մանալ ի մում , թէ ա մե նայն մարդ սուտ
է : Ձինչ տաց տրի տուր Տեառն ընդ ա-
մե նայնի , զոր եւ ետ ինձ :

Բաժակ փըր կու թեան ըն կա լայց , եւ
զանուն Տեառն կար դա ցից :

Ձաղթս իմ Տեառն տաց առաջի ա-
մե նայն ժողովըր դեան նորա :

Պատ ուա կան է ա ուա ջի Տեառն մահ
սըր բոց իւ բոց, ո Տէր ես ծա ուայ քոյ
եմ, ծա ուայ եւ որ դի ա զախ նոյ քո :

Դաս Իններորդ

Հա տեր զկա պանս իմ, քեզ մա տու ցից
պատա ըագո օրհ նու թեան, եւ զա նուն
Տեառն կար դա ցից : Ձա զօթս իմ
Տեառն տաց՝ ա ուա ջի ա մե նայն ժո զո-
վըր դեան նո ըա, ի դա լիթս տան
Տեառն, եւ ի մէջ քո Ե ըու սա ղէմ :
Օրհ նե ցէք զՏէր ա մե նայն ա զինք,
դո վե ցէք զնա ա մե նայն ժո զո վուրք :
Ձօ ըաս ցի ո զոր մու թիւն նո ըա ի վե-
րայ մեր, եւ ճըշ մար տու թիւն Տեառն
մնաս ցէ յա լի տեան :

Դաս Տասներորդ

Ե ըս նի որ խոր հի զաղ քատն եւ ըգ-
տնանկն, յա լուր չա ըի փըր կէ զնա Տէր :
Տէր փըր կէ զնա եւ կէ ցու ցանէ, ե ըա-
նե լի առ նէ զնա ի վե ըայ երկ ըի, եւ
ոչ մատնէ զնա ի ձեռս թըշ նա մեաց իւ
բոց : Տէր օգ նա կան է նմա ի մա հիծս
ցա լոց իւրոց զա մե նայն ան կո զինս նո ըա

դարձուցանէ ի հիւանդու թե նէ նորա :
 Ես ասացի Տէր ողորմեա ինձ, բը-
 ժըջ կեա զանձն իմ ես մե զայ քեզ :

Դաս Մեքսասներորդ

Որ բնա կեալն է յօգնու թիւն բարձրե-
 ւոյն, ընդ հովանեաւ Աստուծոյ յեր-
 կինս հանգիցէ :

Ասացէ Տեառն ընդու նող իմ ես դու,
 ապաւէն իմ Աստուած, եւ ես յուսամ
 ի նա : Նա փրկեց կեսցէ զիս յորոգայ թէ
 որ սողին, եւ ի բանիցն ի խռովու թե նէ,
 Ի թիկնա մեջս իւր ընկալցի զքեզ, եւ
 ի հովանի թեւոց նորա յուսացիս :
 Որ պէս զգէն շուրջ եղիցի զքեւ ճըջ-
 մարտու թիւն նորա :

Ոչ երկիցես դու յերկիւղէ գիշերե-
 եւ ոչ ի նետէ, որ թըռչի ի տըռէ :
 Յերէ որ շըրջի ի խաւարի, ի գայ-
 թակղու թե նէ դիւին ՚ի հասարակ
 աւուր :

Անկցին ի կողմանէ քումմէ հազարք,
 եւ բիւրք ընդ յաջմէ քումմէ, եւ առ-
 քեզ ինչ ոչ մեր ձեսցին :

Դաս Երէօքստանէրորդ

Բայց մի այն աչօք քովք հայեսցիս
դու, եւ զհատու ցումն մե զաւորաց
տեսցես, զի դու Տէր յոյս իմ ես:

Ջբարձրեալն աբարեր քեզ ապաւէն,
ոչ հասցեն առ քեզ չարք, եւ տան-
ջանք մի մեր ձեռնցին ի յարկս քո:

Հըր բեշտակաց իւրոց պատուի բեալ է
վասն քո, ի պահել զքեզ յամենայն
ճանապարհս քո: Ի բազուկս իւրեանց
ընկալցին զքեզ, զի մի երբէք հարցես
զքաբի զոտն քո: Ի վերայ ի թից եւ
քարբից գնասցես դու, եւ առ ոտն կո-
խեսցես զառիւծն եւ զվիշապն:

Քանզի յիս յուսացաւ եւ փրկեցցից
զնա, հովանի եղէց նմա՝ զի ծանեալ
զանունն իմ: Վարդասցէ առ իս, եւ ես
լըւայց նմա, եւ առ նմա եղէց ի նեղու-
թեան: Փրկեցցից եւ փառաւոր ա-
բարից զնա, երկայն աւուրբք լըցուցցից
եւ ցուցցից նմա զփրկու թիւնն իմ:

Դաս Երէօքստանէրորդ

Տե՛ր հովուեսցէ զիս և ինձ ինչ ոչ պակա-

սեացի : Ի վայրի դալարուջ անդ բնակեցոյց զիս , և առ ջուրս հանգստեան սնոյց զիս : Բարձոյց զանձն իմ առ իս , և առաջնորդեաց ինձ ի ճանսպարհս արդարութեան վասն անուան իւրոյ :

Թէպէտև գնացից ես ի մէջ ստուերաց մահու , ոչ երկեայց ի չարէ՛ զի դու Տէր ընդ իս ես : Յուպ քո և գաւազան , նոքա մխիթարեացեն զիս : Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսեղան , ակն յանդիման նեղչաց իմոց Օծեր իւղով զգլուխ իմ , բաժակ քո որպէս անապակ արբեցոյց զիս , Ողորմութիւն քո Տէր զհետ իմ եկեացէ զամենայն աւուրս կենաց իմոց , բնակիլ ինձ ի տան Տեառն ընդ երկայն աւուրս , Յոյց ինձ ճանսպարհ յոր և գնացից , զի առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ : Փրկեա զիս ի թշնամեաց իմոց Տէր զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի

Ուսո ինձ առնել զկամս քո , զի դու ես անձ իմ : Հոգի քո բարի առաջնորդեացէ ինձ ի յերկիր ուղիղ : Ասն անուան քո Տէր կեցուցես զիս , արդարութեամբ քով , հանցես ի նեղութենէ զանձն իմ :

Ողորմութեամբ քով սատակեցես զթշնա

միս իմ . և կորուսցես զամենայն նեղիչս ան-
ձին իմոյ՝ զի ես ծառայ քո եմ :

Դաս Չորեքասաներորդ

ՈՂՈՐՄԵՍ, ինձ Աստուած՝ ըստ մեծի ողոր-
մութեան քում, ըստ բազում գթութեան
քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ :

Առաւել լուա զիս յանօրէնութենէ իմմէ,
և ի մեղաց իմոց սուրբ արա զիս :

Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ, և
մեղք իմ առաջի իմեն յամենայն ժամ :

Քեզ միայն մեղայ Տէր և զչար անաջի քո
արարի : Որպէս արդար եղիցիս ի բան քո,
և յաղթեսցես ի դատելն քո : Անօրէնու-
թեամբ յղացաւ, և ի մեղս ծնաւ զիս մայր իմ
Դու Տէր զճշմարտութիւն սիրեցեր, զան-
յայտս և զժածկեալս իմաստութեամբ քով
յայտնեցեր ինձ : Յօղեա յիս մշտկաւ և սք
եղէց, լուա և քան զձին սպիտակ եղէց :
Լսելի արա ինձ տէր զցնծութիւն և զու-
րախութիւն, և ցնծասցեն ոսկերք իմ տա-
ռապեալք : Դարձո զերեսս քո ՚ի մեղաց
իմոց, և զամենայն անօրէնութիւնս իմ
քաւեա յինէն : Սիրտ սուրբ հաստատեա
յիս աստուած, և զհոգի ուղիղ նորոգեա

ի փորի իմում: Մի ընկենուր զիս տէր
 յերեսաց քոց, և զհողի քո սուրբ մի հաներ
 յինէն: Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան,
 և հողւով պետութեան քո հաստատեա
 զիս: Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս
 քո, և ամբարիշտք առ քեզ դարձցին:
 Փրկեա զիս յարենէ Աստուած փրկութեան
 իմոյ, ցնծացէ լեզու իմ յարդարութեան
 քում: Տէր՝ եթէ զշրթունս իմ բանաս,
 բերան իմ երգեսցէ զօրհմութիւնս քո:
 Թէ կամեցեալ էիր, պատարագս մատու
 ցանէաք, բայց դու ընդ ողջակէզս իսկ
 ոչ հաճեցար: Պատարագ աստուծոյ՝ հողի
 խոնարհ, զսիրտ սուրբ և զհողի խոնարհ
 Աստուած ոչ արհամարհէ: Բարի արա
 Տէր կամօք քովք սիօնի, և շինեսցին պա
 րասպքն երուսաղէմի: Յայնժամ հաճես
 զիս ընդ պատարագս արդարութեան, յոր
 ժամ ուխտից պատարագս հանցեն ՚ի սեղան
 քեզ զուարակս:

